

Bryssel 3.5.2023
COM(2023) 237 final

2023/0140 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS
ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevan säädöksen säätämisestä

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on merkinnyt alueellisen konfliktin ja korkean intensiteetin sodankäynnin dramaattista paluuta Euroopan maaperälle. Euroopan unionin jäsenvaltioiden asevoimat on viime vuosikymmeninä mitoitettu suorittamaan nopeita rauhanturva- ja/tai rauhaan pakottamisoperaatioita, ja puolustusjärjestelmien suunnittelu sekä hankinta on toteutettu tällaisen operatiivisen todellisuuden mukaisesti.

Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) tuotantokapasiteetti on näin ollen mitoitettu vastaamaan ensisijaisesti jäsenvaltioiden rajallisiin tarpeisiin, pääasiallisesti kansallisten jakolinjojen mukaisesti, vuosikymmeniä jatkuneiden julkisten investointien vähäisyyden vuoksi.

Kyseisessä tilanteessa puolustusalan yritykset joutuivat usein vähentämään tuotantomääriään tuotantolinjojen toiminnassa pitämiseksi ja ammattitaitoisen henkilöstön säilyttämiseksi ja tuottamaan vain rajoitetun määrän puolustusjärjestelmiä kansallisille asiakkaille.

Korkean intensiteetin konfliktitilanteen paluu muuttaa edellä kuvattua markkinatilannetta. Kuten yhteisessä tiedonannossa puolustusalan investointivajeiden analyysistä ja jatkotoimista (JOIN/2022/24 final) todetaan, riittämättömät investoinnit johtivat unionissa sekä voimavara- että tuotantovajeisiin. Komissio esitti heinäkuussa 2022 ehdotuksen asetukseksi Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskevasta välineestä (EDIRPA). Sen tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä hankintavaiheessa, jotta kaikkein kiireellisimmät ja kriittisimmät puutteet, joita erityisesti Venäjän tämänhetkiseen hyökkäykseen reagointi on aiheuttanut, voidaan korjata yhteistyössä. EDIRPA edistää osaltaan yhteisiä puolustushankintoja, ja siihen liittyvä unionin rahoitus auttaa kehittämään EU:n puolustusteollisia valmiuksia ja unionin puolustusteollisuuden mukauttamista markkinoiden rakenteellisiin muutoksiin, jotka johtuvat korkean intensiteetin sodankäynnin paluun synnyttämästä kysynnän kasvusta.

Voimavaroissa on monenlaisia puutteita. Ukrainan tilanne huomioon ottaen erityisen kiireellinen tarve koskee maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia sekä ohjuksia, kuten neuvosto totesi sopiessaan 20. maaliskuuta 2023 kolmitahoisesta lähestymistavasta. Neuvosto päätti toimittaa kiireellisesti Ukrainaan maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia sekä pyydettäessä ohjuksia, ja kehotti jäsenvaltioita hankkimaan yhteisesti ampumatarvikkeita, ja pyydettäessä ohjuksia, varastojensa täyttämiseksi ja Ukrainalle annettavan tuen jatkamisen mahdollistamiseksi. Koska yhteiset toimet, joiden avulla jäsenvaltiot voivat täydentää tyhjentyneitä varastojaan ja tukea Ukrainaa, voivat olla tehokkaita vain jos EU:n tarjontapuoli pystyy toimittamaan ajoissa tarvittavat puolustustuotteet, antoi neuvosto komissiolle tehtäväksi esittää konkreettisia ehdotuksia, joilla tuetaan kiireellisesti Euroopan puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetin kasvattamista, toimitusketjujen turvaamista, tehokkaiden hankintamenettelyjen helpottamista, tuotantokapasiteetin puutteiden korjaamista ja investointien edistämistä, mukaan lukien tarvittaessa unionin talousarviovarojen käyttö.

Yhteisten puolustushankintojen työryhmä on käynnistänyt EU:n teollisuuden tuotantokapasiteetin kartoituksen, mukaan lukien maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten, jäljempänä 'merkitykselliset puolustustuotteet', tuotantoalat. Unionin puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetti on kuitenkin mitoitettu rauhan aikaa

varten, samalla kun eurooppalaisten puolustusalan yritysten kysyntä on kasvanut äkillisesti merkityksellisten puolustustuotteiden osalta, edellyttäen yrityksiltä suurempaa ja nopeampaa tuotantoa. Tämä ristiriita asevoimien kiireellisten tarpeiden ja olemassa olevan rajallisen tuotantokapasiteetin välillä johtaa hintainflaatioon ja vaikeuksiin palvella asiakkaita. Lisäksi vaarana on, että jäsenvaltioiden asevoimia uhkaa toimitusvarmuusongelma, mikä saattaa heikentää EU:n kansalaisten turvallisuutta. Ongelma ei koske ainoastaan päätoimeksisaajia, vaan koko toimitusketjua, joka on merkityksellisten puolustustuotteiden osalta levinnyt laajalle koko unioniin ja koostuu useista pk-yrityksistä ja markkina-arvoltaan keskisuurista yrityksistä.

Samalla kun jäsenvaltioiden on taattava sitovat tilaukset EDTIBille, puolustusteollisuuden kasvattaminen on prosessi, joka vaatii aikaa ja toimia useilla aloilla (henkilöresurssit, työstökoneet, toimitusketjun hallinta, raaka-aineiden saannin turvaaminen). Vaikka jäsenvaltioiden sitovat tilaukset ovat ennakoedellytys teollisuuden investoinneille, komissio voi puuttua asiaan vähentämällä teollisuusinvestointien riskejä avustuksilla ja lainoilla, joilla mahdollistetaan nopeampi mukautuminen käynnissä olevaan markkinoiden rakenteelliseen muutokseen ja poistetaan olemassa olevat pullonkaulat, jolloin teollisuus voi tuottaa arvoketjussa enemmän ja nopeammin.

Teollisuuden vahvistamisen lisäksi tarvitaan lisätoimenpiteitä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoaloilla SEUT-sopimuksen 114 artiklan määräysten mukaisesti. Jäsenvaltioiden viranomaisten sitovien tilausten esteenä ovat nykyisen tuotantokapasiteetin, raaka-aineiden ja ammattitaitoisen henkilöstön rajallisuus. Tuotantomäärän ja -nopeuden lisäämisen varmistamiseksi komissio voi tarvita mahdollisuuden pyytää, yhteisymmärryksessä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, oikeussubjekteja hyväksymään ja asettamaan etusijalle merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoa tai toimittamista koskevat tilaukset. Näin varmistetaan, että nykyistä rajallista tuotantokapasiteettia käytetään neuvoston asettamien poliittisten tavoitteiden hyväksi. Vastaavasti sääntelyn yksinkertaistaminen antaa mahdollisuuden poiketa tilapäisesti voimassa olevista asetuksista ja direktiiveistä tuotannon nopeuttamiseksi. Säädöksessä esitetään erityisesti poikkeusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/81/EY¹, jotta kansalliset puitesopimukset voitaisiin avata muille jäsenvaltioille järjestämättä uutta tarjouskilpailua, kun otetaan huomioon tilanteen äärimmäinen kiireellisyys ja se, että Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/81/EY tarjoamat joustomahdollisuudet eivät riitä varmistamaan niiden jäsenvaltioiden turvallisuusetuja, jotka haluavat osallistua yhteistoiminnallisiin hankintoihin. Tähän poikkeukseen on liitettävä puitejärjestelyjen alkuperäiset vaatimukset täyttävien taloudellisten toimijoiden mahdollisuus liittyä puitejärjestelyyn. Puitejärjestelyyn sovelletaan edelleen avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.

Vastaavasti, ja EU:n sisällä tapahtuvien ampumatarvikkeiden ja ohjusten siirtojen nopeuttamiseksi, sallitaan poikkeaminen direktiivin 2009/43/EY 4 artiklan 1 kohdasta, eikä ennakkolupaa siirtoihin edellytetä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusosalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

EDTIBin on saatava sekä julkista että yksityistä rahoitusta, jotta se olisi kilpailukykyinen, innovatiivinen ja häiriönsietokykyinen ja jotta se voisi kasvattaa tuotantokapasiteettiaan. Tuotantokapasiteetin lisäämiseksi puolustusalan yrityksillä on merkittäviä rahoitustarpeita, ja avustusten lisäksi ne voivat tarvita velkaratkaisuja puolustusministeriöiden tilausten ja kassavirtatarpeiden välisten kuilujen umpeen kuromiseksi. Puolustusteollisuuden kohdistuva tiukka lainanantopolitiikka vaikeuttaa kuitenkin puolustusalan yritysten rahoituksen saantia EU:ssa.

Merkityksellisten puolustustuotteiden arvoketjuun kuuluvilla yrityksillä on oltava mahdollisuus saada velkarahoitusta tuotantokapasiteetin lisäämiseksi tarvittavien investointien nopeuttamiseksi. Välineen tavoitteena on helpottaa ampumatarvike- ja ohjusalalla unionissa toimivien yritysten rahoituksen saantia. Asetuksella olisi erityisesti varmistettava, että kyseisiin oikeussubjekteihin sovelletaan samoja ehtoja kuin muihin oikeussubjekteihin ja että erityisesti puolustuksesta aiheutuvat lisäkustannukset katetaan. Säädöksessä esitetään toimenpiteitä, joilla helpotetaan rahoituksen saantia sekä erityisellä tukikelpoisella toimella että 'kasvurahastoksi' (Ramp-up Fund) kutsuttavalla välineellä, jonka tarkoituksena on ehdottaa velkaratkaisuja tuotantokapasiteetin lisäämiseen tarvittavien investointien houkuttelemiseksi ja nopeuttamiseksi sekä niiden riskien vähentämiseksi. Kasvurahaston toteutuksessa käytetään suoraa tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti. Komissio tutkii mahdollisuutta perustaa rahoitusta yhdistävä väline muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523 perustetun InvestEU-rahaston puitteissa tiiviissä yhteistyössä täytäntöönpanokumppaniensa kanssa. Tuotantolaitosten suunnitteluun, rakentamiseen ja toimintaan, tuotantopanosten EU:n sisäisiin siirtoihin sekä lopputuotteiden hyväksymiseen ja sertifiointiin liittyvät hallinnolliset hakemukset olisi myös käsiteltävä nopeimmalla oikeudellisesti mahdollisella tavalla.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Euroopan unionin neuvosto sopi 20. maaliskuuta 2023 kolmitahoisesta lähestymistavasta, jolla ”nopeutetaan toimituksia ja yhteishankintoja, joiden tavoitteena on miljoonan tykistöammuksen toimittaminen Ukrainaan yhteisenä ponnistuksena seuraavien kahdentoista kuukauden kuluessa”. Se kehotti myös ”jäsenvaltioita hankkimaan yhdessä mahdollisimman nopeasti ennen 30. syyskuuta 2023 Euroopan puolustusteollisuudelta (ja Norjalta) 155 mm:n kaliiperin ammuksia sekä pyydettäessä ohjuksia Ukrainalle Euroopan puolustusviraston (EDA) olemassa olevan hankkeen yhteydessä määriteltyjen parametrien mukaisesti tai täydentävillä yhteishankintahankkeilla, joita jokin jäsenvaltio johtaa”. Lopuksi se kehotti komissiota ”esittämään konkreettisia ehdotuksia, joilla tuetaan kiireellisesti Euroopan puolustusteollisuuden valmistuskapasiteetin lisäämistä, turvataan toimitusketjut, helpotetaan tehokkaita hankintamenettelyjä, puututaan tuotantokapasiteetin puutteisiin ja edistetään investointeja, mukaan lukien tarvittaessa unionin talousarviovarojen käyttö”.

Neuvosto totesi myös, että ”kansallisten puolustusmateriaalialan johtajien tasolla järjestetään myös säännöllisiä kokouksia yhteisten puolustushankintojen työryhmän (komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto ja Euroopan puolustusvirasto) kanssa, jotta voidaan arvioida tarpeet ja teolliset valmiudet sekä varmistaa tarvittava tiivis koordinointi erityisesti varastojen tarjonnan, tehtyjen tilausten uudelleenpriorisoinnin ja erilaisten yhteisten hankintahankkeiden osalta kolmen eri toimintalinjan riittävän täytäntöönpanon takaamiseksi”.

Eurooppa-neuvosto vahvisti 23. maaliskuuta 2023, että ”Euroopan unioni aikoo vakaasti ja täysimääräisesti jatkaa vahvaa poliittista, taloudellista, sotilaallista, rahoituksellista ja humanitaarista tukeaan Ukrainalle ja sen kansalle niin kauan kuin se on tarpeen”. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen ”neuvostossa saavutettuun yhteisymmärrykseen siitä, että Ukrainalle

toimitetaan kiireellisesti maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia sekä pyydettyä ohjuksia, muun muassa yhteisin hankinnoin ja mobilisoimalla asianmukaista rahoitusta, myös Euroopan rauhanrahaston kautta, tavoitteena toimittaa miljoona tykistöammusta yhteisenä ponnistuksena seuraavien kahdentoista kuukauden kuluessa”.

Ampumatarvikkeiden tuotantoa tukeva säädös täydentää myös ehdotettua asetusta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskevasta välineestä (EDIRPA) ja tasoittaa tietä tulevalle Euroopan puolustusalan investointiohjelmalle (EDIP).

EDIRPA kannustaa yhteistyöhön hankintavaiheessa, mikä hyödyttää yhteisesti kaikkein kiireellisimpiä ja kriittisimpiä puolustustarvikkeita hankkivia jäsenvaltioita ja lisää puolustustarvikkeiden valmistajien näkyvyyttä ja auttaa niitä mukautumaan rakenteellisiin muutoksiin. Ampumatarvikealan nykyinen toimituskriisi edellyttää lisätoimia, jotka kohdistuvat merkityksellisten puolustustuotteiden tarjontapuoleen. Näin ollen ampumatarvikkeiden tuotantoa tukeva säädös täydentää, kannustaa, nopeuttaa ja yksinkertaistaa merkityksellisiin puolustustuotteisiin liittyvää kasvua.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Välineellä täydennetään EU:n nykyisiä yhteistyöhön perustuvia puolustusaloitteita. Sillä luodaan synergioita strategisen kompassin ja muiden EU:n ohjelmien, kuten Euroopan puolustusrahaston, täytäntöönpanon kanssa. Välineen täytäntöönpanossa noudatetaan myös täysin EU:n voimavarojen kehittämissuunnitelmaa, jossa määritellään puolustusvoimavarojen prioriteetit EU:n tasolla. Täytäntöönpanossa otetaan lisäksi huomioon EU:n puolustuksen koordinoitu vuotuinen tarkastelu (CARD), jossa muun muassa tunnistetaan uusia puolustusyhteistyön mahdollisuuksia. Tässä yhteydessä voidaan ottaa huomioon myös Pohjois-Atlantin puolustusliiton (NATO) ja muiden kumppaneiden toiminta, jos se palvelee unionin turvallisuus- ja puolustusetuja eikä sulje pois minkään jäsenvaltion osallistumista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän asetuksen tavoitteena on vahvistaa EDTIBin reagoitokykyä ja kykyä varmistaa merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikainen saatavuus ja toimitukset unionissa. Tätä varten asetuksessa säädetään kehyksestä sellaisten erityisten ja kohdennettujen toimenpiteiden toteuttamiselle, joilla nopeutetaan teollisuuden sopeutumista rakenteellisiin muutoksiin. Tämä kehys perustuu kahteen pilariin, joista kukin vastaa yhtä tämän asetuksen oikeusperusteista.

- Ensimmäinen pilari koostuu toimenpiteistä, joilla tuetaan teollisuuden vahvistamista merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon liittyvien toimitusketjujen kaikissa vaiheissa EU:ssa, ja se perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 173 artiklan 3 kohtaan.

Merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon osallistuvan unionin puolustusteollisuuden kysyntä kasvaa tällä hetkellä äkillisesti, ja sen on kiireesti mukauduttava tähän uuteen markkinatilanteeseen. Tämän pilarin mukaisella EU:n taloudellisella tuella pyritään vahvistamaan Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) kilpailu- ja häiriönsietokykyä merkityksellisten puolustustuotteiden alalla, jotta sitä voidaan kiireellisesti mukauttaa rakennemuutokseen SEUT-sopimuksen 173 artiklan 1 kohdan ensimmäisen

luetelmakohdan mukaisesti. Näin ollen tämä pilari auttaa EU:n teollisuutta lisäämään tuotantomääriä, lyhentämään tuotannon läpimenoaikaa ja puuttumaan mahdollisiin pullonkauloihin ja/tai tekijöihin, jotka voivat viivästyttää tai haitata merkityksellisten puolustustuotteiden toimituksia ja tuotantoa.

- SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohdan mukaisesti tähän pilariin ei sisälly jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista. Toinen pilari koostuu yhdenmukaistamistoimenpiteistä, joilla määritetään, kartoitetaan ja seurataan jatkuvasti merkityksellisten puolustustuotteiden, niiden komponenttien ja vastaavien tuotantopanosten saatavuutta, sekä toimenpiteistä, joilla vahvistetaan vaatimukset merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikaisen ja pysyvän saatavuuden varmistamiseksi unionissa, ja se perustuu SEUT-sopimuksen 114 artiklaan.

Unionin alueen turvallisuuden varmistaminen on ensisijainen yleisen edun mukainen tavoite, ja tämä turvallisuus riippuu myös puolustustarvikkeiden ja -palvelujen riittävästä saatavuudesta. Tämänhetkinen geopoliittinen tilanne lisää merkittävästi merkityksellisten puolustustuotteiden kysyntää unionissa. Tämä tilanne vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan näiden tuotteiden ja niiden komponenttien osalta ja uhkaa niiden toimitusvarmuutta. Jäsenvaltiot ovat ryhtyneet tai todennäköisesti ryhtyvät toimenpiteisiin säilyttääkseen varastonsa näiden tuotteiden ja niiden komponenttien osalta osana kansallista puolustusta. Toisistaan poikkeavat kansalliset lainsäädännöt, jotka koskevat erityisesti puolustustuotteiden sertifiointia, tuotteiden ja niihin liittyvien komponenttien EU:n sisäisiä siirtoja sekä unionin lainsäädännön erilaista täytäntöönpanoa, ovat kuitenkin osoittautuneet pullonkauloiksi eurooppalaisille merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjuille ja yhteistoimintakyvyn esteiksi. Tämän vuoksi on tarpeen antaa SEUT-sopimuksen 114 artiklaan perustuvaa unionin yhdenmukaistamista koskevaa lainsäädäntöä ja varmistaa sisämarkkinoiden toiminta välttämällä merkityksellisten puolustustuotteiden pula unionissa. Näiden toimenpiteiden tulisi sisältää ”toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden” määrittäminen, asiaan kuuluvan teollisen kapasiteetin kartoitus, ensisijaiseksi luokitellut tilaukset, lupamenettelyjen nopeuttaminen tai hankintamenettelyjen helpottaminen. Näiden toimenpiteiden yhdistelmän tulisi johtaa siihen, että sellaisten merkityksellisten puolustustuotteiden ja niiden komponenttien tarjonta lisääntyy kaikissa jäsenvaltioissa, joita tarvitaan sisämarkkinoiden toimintaan ja myös siihen, että varmistetaan merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikainen saatavuus ja toimitukset unionissa.

SEUT-sopimuksen muilla artikloilla tai kullakin artiklalla erikseen ei voida perustella kumpaakaan edellä mainittua tavoitetta. Ehdotetut osatekijät sisältyvät yhteen säädökseen, koska kaikki toimenpiteet muodostavat yhdessä johdonmukaisen lähestymistavan vastata eri tavoin tarpeeseen vahvistaa unionin puolustusekosysteemiä.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Merkityksellisten puolustustuotteiden kysynnän äkilliseen kasvuun reagoiminen kokonaisvaltaisesti edellyttää nopeita ja koordinoituja toimia Euroopan tasolla, koska yksikään jäsenvaltio ei pysty siihen yksin. Yksittäiset jäsenvaltiot eivät voi puuttua tehokkaasti tällaisten puolustustuotteiden merkittävien toimitushäiriöiden riskiin, joka johtuu tarjonnan ja kysynnän epätasapainosta sisämarkkinoilla. Koordinoimattomiin lähestymistapoihin liittyisi riski toimituskriisin vaikutusten pahenemisesta, sillä ne edistäisivät näiden puolustustuotteiden hintojen nousua ja syrjäytysvaikutuksia. Kun otetaan lisäksi huomioon merkityksellisten puolustustuotteiden nykyinen tuotantokapasiteetti unionissa,

unionin toimitusvaikeuksien seuraukset ovat niin kauaskantoisia, että tällaisiin ongelmiin voidaan puuttua parhaiten unionin tason toimilla.

Sen vuoksi unionin toimia tarvitaan aloilla, joita tässä ehdotuksessa käsitellään sen kahden pilarin avulla.

- Ensimmäisessä pilarissa ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään nopeuttamaan investointeja merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantokapasiteettiin unionissa sekä edistämään EDTIBin häiriönsietokykyä rajatylittävien teollisuuskumppanuuksien ja asiaankuuluvien yritysten yhteistyön avulla alan yhteisissä ponnisteluissa välttää toimitusketjujen pirstaloitumisen paheneminen. Taloudellinen tuki ja kannustimet voidaan suunnitella ja toteuttaa asianmukaisesti ainoastaan unionin tasolla, koska EDTIBiä on mukautettava rakenteellisiin muutoksiin. On tärkeää korostaa, että merkityksellisten puolustustuotteiden valmistajat toimivat laajasti koko unionin alueella ja koostuvat useista pk-yrityksistä ja markkina-arvoltaan keskisuurista yrityksistä.
- Toisessa pilarissa ehdotetut toimenpiteet palvelevat sisämarkkinoita, vahvistavat EDTIBin häiriönsietokykyä ja takaavat toimitusvarmuuden. Toimenpiteillä, joilla pyritään määrittämään, kartoittamaan ja seuraamaan jatkuvasti merkityksellisten puolustustuotteiden, niiden komponenttien ja vastaavien tuotantopanosten saatavuutta unionissa, varmistetaan tarvittava tiedustelutietojen kerääminen unionin tasolla ja annetaan komissiolle ja jäsenvaltioille mahdollisuus ennakoida tällaisten puolustustuotteiden toimitusvarmuuteen vaikuttavia puutteita. Toimenpiteet, joilla pyritään vahvistamaan vaatimukset merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikaisen ja pysyvän saatavuuden varmistamiseksi, antavat jäsenvaltioille ja komissiolle mahdollisuuden puuttua toimitusketjujen puutteisiin ja pullonkauloihin tehokkaammin kuin soveltamalla toisistaan poikkeavia kansallisia toimenpiteitä.
- **Suhteellisuusperiaate**

Kun otetaan huomioon ennennäkemätön geopoliittinen tilanne sekä unionin turvallisuuteen kohdistuva merkittävä uhka, koordinoitun toiminnan tarve EU:n tasolla on selvä. Ehdotettu poliittinen lähestymistapa on oikeassa suhteessa havaittujen ongelmien laajuuteen ja vakavuuteen nähden eli siihen, että on tarpeen varmistaa jäsenvaltioiden kiireellisesti tarvitsemien puolustustuotteiden oikea-aikainen toimitus. Ehdotuksessa esitetyissä toimenpiteissä ei mennä pidemmälle kuin mitä tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, ja ne ovat oikeassa suhteessa tavoitteisiin nähden, ja niissä otetaan huomioon rajat, jotka on asetettu unionin mahdolliselle puuttumiselle markkinoiden toimintaan perussopimusten puitteissa. Ne on toteutettava suhteellisuusperiaatteen mukaisesti myös silloin, kun kyse on perusoikeuksien rajoittamisesta perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

- **Toimintatavan valinta**

Komissio ehdottaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta. Asetus on parhaiten soveltuva oikeudellinen väline, sillä vain sellaisenaan sovellettavalla asetuksella voidaan varmistaa tarvittava yhdenmukaisuuden taso sellaisen unionin välineen perustamista ja toimintaa varten, jolla pyritään tukemaan tietyn teollisuudenalan vahvistamista kaikkialla Euroopassa ja varmistamaan tiettyjen tuotteiden toimitusvarmuus. Sellaisenaan sovellettavalla asetuksella voidaan myös varmistaa, että ehdotetut toimenpiteet voidaan toteuttaa lyhyellä aikavälillä, jotta ehdotuksessa esitettyihin tarpeisiin voidaan vastata.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Tätä erityistoimea kattavaa tai siihen liittyvää lainsäädäntöä ei ole voimassa. Tähän mennessä puolustusosalalla ei ole ollut muita unionin lainsäädäntöaloitteita, joilla tuettaisiin tuotantokapasiteetin kasvattamista, tuotannon läpimenoaikojen lyhentämistä ja toimitusvaikeuksiin puuttumista. Näin ollen voimassa olevasta lainsäädännöstä ei ole tehty jälkiarviointia tai toimivuustarkastusta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Koska ehdotus on poliittisesti arkaluonteinen ja se on täytynyt valmistella kiireellisesti, jotta lainsäätäjät voisivat hyväksyä sen ajoissa, sidosryhmien kuulemista ei ole voitu toteuttaa.

- **Vaikutustenarviointi**

Koska merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantokapasiteetin lisääminen ja tuotteiden toimitusvarmuuden varmistaminen on kiireellistä, tähän ehdotukseen ei liity virallista vaikutustenarviointia. Tällaista asiakirjaa ei olisi voitu toimittaa ennen ehdotuksen hyväksymistä käytettävissä olleessa ajassa. Ehdotus perustuu 18. toukokuuta 2022 annettuun yhteisestä tiedonannosta ”puolustusalan investointivajeiden analyysi ja jatkotoimet” saatuihin kokemuksiin ja välittömästi edellä mainitun yhteisen tiedonannon julkaisemisen jälkeen perustetussa yhteisten puolustushankintojen työryhmässä tehtyyn työhön. Komissio esittää tämän asetusehdotuksen ilman vaikutustenarviointia, jotta se voidaan panna nopeasti täytäntöön, viimeistään 26. huhtikuuta 2023. Ehdotuksen soveltamisaika on rajattu, ja se sisältää säännöksen, jonka mukaan komission on laadittava kertomus tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Välineen ei odoteta lisäävän hallinnollista taakkaa.

- **Perusoikeudet**

EU:n kansalaisten turvallisuuden varmistaminen on yleisen edun mukainen tavoite, joka osaltaan voi turvata kansalaisten perusoikeudet elämään Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, 2 artiklan mukaisesti sekä vapauteen ja turvallisuuteen perusoikeuskirjan 6 artiklan mukaisesti.

Toisaalta perusoikeuskirjan 16 artiklassa määrätään elinkeinovapaudesta ja perusoikeuskirjan 17 artiklassa omistusoikeudesta.

Joitakin toisen pilarin mukaisia toimenpiteitä tarvitaan, jotta voidaan puuttua vakaviin häiriöihin, jotka vaikuttavat merkityksellisten puolustustuotteiden toimituksiin unionissa ja voivat tilapäisesti rajoittaa elinkeinovapautta ja sopimusvapautta, jotka on suojattu perusoikeuskirjan 16 artiklalla, ja omistusoikeutta, joka on suojattu perusoikeuskirjan 17 artiklalla. Näitä oikeuksia voidaan perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti rajoittaa tässä asetuksessa ainoastaan lailla kunnioittaen näiden oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä, pyrkien aidosti yleiseen turvallisuustavoitteeseen ja noudattaen suhteellisuusperiaatetta.

Velvoitteessa, jonka mukaan komissiolle on annettava eräitä tietoja tiettyjen edellytysten täyttyessä, kunnioitetaan elinkeinovapauden (perusoikeuskirjan 16 artikla) keskeistä sisältöä

eikä vaikuteta siihen suhteettomasti. Tietopyynnöt palvelevat unionin yleisen edun mukaista tavoitetta ja mahdollistavat potentiaalisten lieventävien toimenpiteiden määrittämisen unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuden varmistamisessa tarvittavien merkityksellisten puolustustuotteiden puutteisiin. Tällaiset tietopyynnöt ovat tarkoituksenmukaisia ja tehokkaita kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi, koska niiden avulla saadaan tietoja, joita tarvitaan käsillä olevan kriisin arvioimiseksi. Periaatteessa komissio pyytää tietoja ainoastaan etujärjestöiltä ja esittää yksittäisille yrityksille tietopyyntöjä vain, jos lisätietoja tarvitaan. Koska toimitustilannetta koskevia tietoja ei muutoin ole saatavilla, ei ole muuta yhtä tehokasta tapaa saada tietoja, joita eurooppalaiset päätöksentekijät tarvitsevat toteuttaakseen kriisinlieventämistoimia. Kun otetaan huomioon merkityksellisten puolustustuotteiden puutteisiin liittyvät vakavat geopoliittiset ja turvallisuusseuraukset sekä lieventävien toimenpiteiden merkitys, tietopyynnöt ovat oikeassa suhteessa haluttuun tavoitteeseen nähden. Lisäksi elinkeinovapauden ja omistusoikeuden rajoittamisen vastapainona ovat asianmukaiset suojatoimet. Tietopyyntö voidaan esittää ainoastaan tuotteista, jotka ovat tarpeellisia merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannossa, ja jotka komissio on erikseen määritellyt täytäntöönpanosäädöksellä toimituskriisin koettelemiksi.

Ensisijaisiksi luokiteltujen tilausten hyväksymistä ja etusijalle asettamista koskevassa velvoitteessa kunnioitetaan elinkeinovapautta ja sopimusvapautta (perusoikeuskirjan 16 artikla) sekä omistusoikeuden (perusoikeuskirjan 17 artikla) keskeistä sisältöä eikä vaikuteta niihin suhteettomasti. Tämä velvoite palvelee unionin yleisen edun mukaista turvallisuustavoitetta puuttamalla merkityksellisten puolustustuotteiden toimitushäiriöihin. Velvoite on tarkoituksenmukainen ja tehokas keino saavuttaa tämä tavoite, koska sillä varmistetaan, että saatavilla olevat resurssit käytetään ensisijaisesti merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon. Muut toimenpiteet eivät olisi yhtä tehokkaita. Kun on kyse tuotteista, joiden on todettu kärsivän edellä mainittuja yleisen edun ja perusoikeuksien tavoitteita uhkaavasta toimituskriisistä, on oikeasuhteista velvoittaa jäsenvaltioiden yhteishankintoihin osallistuvat yritykset tai niiden toimitusketjuun osallistuvat yritykset hyväksymään ja asettamaan etusijalle tietyt tilaukset. Asianmukaisilla suojatoimilla varmistetaan, että priorisointivelvoitteen mahdolliset kielteiset vaikutukset elinkeinovapauteen, sopimusvapauteen ja omistusoikeuteen eivät merkitse näiden oikeuksien rikkomista. Tiettyjen tilausten priorisointivelvoite voidaan asettaa ainoastaan komission määrittämille ja toimituskriisin koettelemille tuotteille täytäntöönpanosäädöksellä. Asianomainen yritys voi pyytää komissiota tarkastelemaan uudelleen ensisijaiseksi luokiteltua tilausta, jos yritys ei pysty toteuttamaan tilausta tai jos tilauksen toteuttaminen aiheuttaisi sille kohtuutonta taloudellista raskautta ja erityisiä vaikeuksia. Lisäksi yritys, jolle velvoite asetetaan, vapautetaan kaikesta vahingonkorvausvastuusta, joka johtuu velvoitteen noudattamisesta aiheutuvasta sopimusvelvoitteiden rikkomisesta. Asetusta sovelletaan vain rajoitetun ajan, joka on tarpeen sisämarkkinoiden toiminnan palauttamiseksi ja teollisuuden sopeutumiseksi rakenteellisiin muutoksiin.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Kokonaismääräraha tämän asetuksen täytäntöönpanoa varten sen voimaantulopäivän ja 30. kesäkuuta 2025 väliseksi ajanjaksoksi on 500 miljoonaa euroa käypinä hintoina.

Monivuotisen rahoituskehysten vaikutukset tarvittavien määrärahojen ja henkilöresurssien osalta on eritelty säädösehdotuksen oheen liitettyssä rahoitus selvityksessä, ja ne katetaan vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten käytettävissä olevista varoista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Komission tulisi laatia välineestä arviointikertomus ja antaa se tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 30. kesäkuuta 2024. Tässä kertomuksessa arvioidaan erityisesti ehdotuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Komissio voi myös arviointikertomuksen huomioon ottaen tehdä ehdotuksia tämän asetuksen asianmukaisiksi muutoksiksi, erityisesti jatkaakseen merkityksellisten puolustustuotteiden toimituksiin liittyvien jatkuvien riskien käsittelyä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevan säädöksen säätämisestä**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan sekä 173 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on koetellut Euroopan puolustusteollisuutta ja puolustustarvikemarkkinoita ja paljastanut useita puutteita. Ne heikentävät niiden kykyä vastata tarvittavan turvatulla ja oikea-aikaisella tavalla jäsenvaltioiden kiireellisiin tarpeisiin saada puolustustuotteita ja -järjestelmiä, kuten ampumatarvikkeita ja ohjuksia, kun otetaan huomioon kyseisten tuotteiden tai järjestelmien suuri kulutus intensiivisen konfliktin aikana.
- (2) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat 24 päivästä helmikuuta 2022 lähtien jatkuvasti tehostaneet toimiaan auttaakseen Ukrainan kiireellisten puolustustarpeiden täyttämistä. Tässä yhteydessä Versailles'ssa 11 päivänä maaliskuuta 2022 kokoontuneet unionin valtion- tai hallitusten päämiehet päättivät epävakauden, strategisen kilpailun ja turvallisuusuhkien lisääntyessä ottaa enemmän vastuuta unionin omasta turvallisuudesta ja ryhtyä päättäväisiin lisätoimiin Euroopan suvereniteetin rakentamiseksi. He sitoutuivat vahvistamaan Euroopan puolustusvoimavaroja ja sopivat puolustusmenojen lisäämisestä, yhteistyön tehostamisesta yhteisten hankkeiden sekä puolustusresurssien yhteistoiminnallisen hankinnan avulla, puutteiden korjaamisesta, innovoinnin edistämisestä sekä unionin puolustusteollisuuden vahvistamisesta ja kehittämisestä. Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2022 strategisen kompassin unionin turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi seuraavalla vuosikymmenellä, ja Eurooppa-neuvosto hyväksyi sen 24 päivänä maaliskuuta 2022. Strategisessa kompassissa korostetaan tarvetta lisätä puolustusmenoja ja investointeja voimavaroihin sekä unionin että kansallisella tasolla.
- (3) Komissio ja korkea edustaja esittivät 18 päivänä toukokuuta 2022 yhteisen tiedonannon puolustusalan investointivajeiden analyysistä ja siihen perustuvista jatkotoimista korostaen puolustusalan rahoitusvajeita, tuotantovajeita ja

² EUVL C , , s . .

voimavaravajeita unionissa. Komissio esitteli heinäkuussa 2022 Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskevasta välineestä annettavan asetuksen (EDIRPA), jonka tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä hankintavaiheessa, jotta kaikkein kiireellisimmät ja kriittisimmät puutteet, joita erityisesti Venäjän käynnissä olevaan hyökkäyssotaan reagointi on aiheuttanut, voidaan täyttää yhteistyössä. EDIRPA edistää osaltaan yhteisiä puolustushankintoja, ja siihen liittyvä unionin rahoitus auttaa kehittämään unionin puolustusteollisia valmiuksia ja unionin puolustusteollisuuden mukauttamista markkinoiden rakenteellisiin muutoksiin, jotka johtuvat uusien haasteiden, kuten intensiivisen konfliktitilanteen syntymisen, aiheuttamasta kysynnän kasvusta.

- (4) Neuvosto, joka otti huomioon Ukrainan tilanteen ja sen kiireelliset puolustustarpeet erityisesti ampumatarvikkeiden osalta, hyväksyi 20 päivänä maaliskuuta 2023 kolmitahoisen lähestymistavan, jonka tavoitteena on toimittaa Ukrainalle miljoona tykistöammusta yhteisenä toimenä seuraavien 12 kuukauden aikana. Neuvosto sopi, että Ukrainaan toimitetaan kiireellisesti maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia ja pyydettyä myös ohjuksia olemassa olevista varastoista tai että olemassa olevia tilauksia asetetaan etusijalle. Lisäksi se kehotti jäsenvaltioita hankkimaan yhdessä ampumatarvikkeita ja pyydettyä myös ohjuksia Euroopan puolustusteollisuudelta (ja Norjalta) olemassa olevan Euroopan puolustusviraston (EDA) johtaman hankkeen yhteydessä tai jäsenvaltioiden johtamien täydentävien hankintahankkeiden kautta, jotta niiden varastoja voidaan täydentää ja Ukrainalle annettavaa tukea voidaan jatkaa. Näiden toimien tukemiseksi neuvosto päätti ottaa käyttöön asianmukaisen rahoituksen muun muassa Euroopan rauhanrahaston kautta. Lisäksi neuvosto kehotti komissiota esittämään konkreettisia ehdotuksia, joiden mukaisesti tuetaan kiireellisesti Euroopan puolustusteollisuuden valmistuskapasiteetin lisäämistä, turvataan toimitusketjut, helpotetaan tehokkaita hankintamenettelyjä, puututaan tuotantokapasiteetin puutteisiin ja edistetään investointeja, mukaan lukien käyttämällä tarvittaessa unionin talousarviovaroja. Viimeksi mainittu on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että unionin omat turvallisuustarpeet täytetään asianmukaisesti kaikkina aikoina ja että unionin puolustusteollisuus ja sisämarkkinat ovat nykyisten muutosten tasalla. Näitä kolmea toisiinsa liittyvää toimintalinjaa on toteutettava samanaikaisesti ja koordinoitusti. Kansallisten puolustusmateriaalialan johtajien tasolla järjestetään myös säännöllisiä kokouksia yhteisten puolustushankintojen työryhmän (komissio, EUH, EDA) kanssa, jotta voidaan arvioida tarpeet ja teolliset valmiudet sekä varmistaa tarvittava tiivis koordinointi kolmen toimintalinjan asianmukaisen täytäntöönpanon takaamiseksi.
- (5) Neuvosto hyväksyi 13 päivänä huhtikuuta 2023 Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavan miljardin euron arvoisen Ukrainan asevoimien tukemista koskevan avustustoimenpiteen, jonka avulla jäsenvaltioille voidaan suorittaa korvaus olemassa olevista varastoista Ukrainalle 9 päivän helmikuuta ja 31 päivän toukokuuta 2023 välisenä aikana lahjoitetuista maasta maahan -ammuksista ja tykistöammuksista, sekä mahdollisesti ohjuksista, tai olemassa olevien tilausten etusijalle asettamisesta. Yhteishankintojen osalta tähän mennessä 24 jäsenvaltiota sekä Norja ovat allekirjoittaneet Euroopan puolustusviraston hankejärjestelyn ampumatarvikkeiden yhteishankintaa varten.
- (6) Yhteiset toimet, joiden avulla jäsenvaltiot voivat täydentää tyhjentyneitä varastojaan ja tukea Ukrainaa, voivat olla tehokkaita vain, jos unionin tarjontapuoli pystyy toimittamaan tarvittavat puolustustuotteet ajoissa. Koska varastot kuitenkin pienenevät nopeasti, eurooppalainen tuotanto on lähellä maksimikapasiteettiaan jäsenvaltioiden ja

kolmansien maiden tilausten vuoksi, ja koska hinnat ovat jo nousemassa, unionin teollisuuspolitiikan lisätoimenpiteet ovat tarpeen valmistuskapasiteetin nopean kasvun varmistamiseksi.

- (7) Kuten hyvin lyhytaikaista puolustushankintatarpeiden koordinoitua ja yhteistyötä jäsenvaltioiden ja unionin puolustustarvikevalmistajien kanssa varastojen täydentämistä koskevien yhteishankintojen tukemiseksi erityisesti Ukrainalle annetun tuen osalta koskevassa yhteisten puolustushankintojen työryhmän (komissio, EUH, EDA) tekemässä työssä korostetaan, unionin tuotannonalalla on maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten tuotantokapasiteettia. Unionin puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetti on kuitenkin suunniteltu sellaisia aikoja varten, jotka poikkeavat unionin nykyisistä haasteista. Tarjontavirtoja on mukautettu vaatimattomamman kysynnän mukaan siten, että varastot ovat minimaalisia ja toimittajat hajautuneet maailmanlaajuisesti kustannusten vähentämiseksi, mikä altistaa unionin puolustusteollisuuden riippuvuudelle. Näin ollen nykyinen valmistuskapasiteetti ja nykyiset toimitus- ja arvoketjut eivät mahdollista puolustustuotteiden turvallista ja oikea-aikaista toimittamista, jotta voitaisiin vastata jäsenvaltioiden turvallisuustarpeisiin ja jatkaa Ukrainan tarpeiden tukemista, mikä luo jännitteitä maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten markkinoilla ja syrjäytysvaikutusten uhan. Sen vuoksi tarvitaan lisätoimenpiteitä unionin tasolla.
- (8) SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohdan mukaisesti unionin teollisuuspolitiikan tavoitteena on nopeuttaa teollisuuden sopeutumista rakenteellisiin muutoksiin. Sen vuoksi vaikuttaa aiheelliselta tukea unionin tuotannonalaa lisäämään tuotantomääräänsä, lyhentämään toimitusaikaansa ja puuttumaan mahdollisiin pullonkauloihin ja/tai tekijöihin, jotka voisivat viivästyttää tai haitata tässä asetuksessa merkityksellisinä puolustustuotteina pidettävien maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten toimitusta ja tuotantoa.
- (9) Unionin tasolla toteutettavilla toimenpiteillä olisi pyrittävä vahvistamaan Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä ampumatarvikkeiden ja ohjusten osalta, jotta alaa voidaan kiireellisesti mukauttaa rakennemuutokseen.
- (10) Tätä varten olisi perustettava väline, jäljempänä 'väline', jolla tuetaan taloudellisesti teollisuuden vahvistamista kaikissa kyseisten merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon unionissa liittyvissä toimitus- ja arvoketjuissa.
- (11) Väline on johdonmukainen EU:n nykyisten puolustukseen liittyvien yhteistyöaloitteiden kanssa, kuten Euroopan puolustusrahasto, ehdotettu Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskeva väline sekä Euroopan rauhanrahasto, ja sillä luodaan synergioita muiden unionin ohjelmien kanssa. Väline on täysin yhdenmukainen strategisen kompassin tavoitteiden kanssa.
- (12) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046 olisi sovellettava tähän välineeseen, jollei toisin säädetä.
- (13) Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 193 artiklan 2 kohdan mukaisesti avustusta voidaan myöntää jo aloitettuun toimeen, jos hakija voi osoittaa, että toimi oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista. Rahoitustukea ei kuitenkaan pitäisi myöntää avustushakemuksen jättämispäivää edeltävälle ajanjaksolle muuten kuin asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Jotta voidaan ottaa huomioon neuvoston 20 päivänä maaliskuuta 2023 esittämä kehoitus nopeuttaa asiaankuuluvien

puolustustuotteiden toimituksia, rahoituspäätöksessä olisi voitava säätää rahoitusosuuksista toimiin, jotka kattavat kehotuksen esittämispäivästä alkavan ajanjakson.

- (14) Tässä asetuksessa vahvistetaan välineen rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston on määrä pitää talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen, jäljempänä '16 päivänä joulukuuta 2020 tehty toimielinten sopimus'³, 18 kohdan mukaisesti ensisijaisena rahoitusohjeena vuosittaisessa talousarviomenettelyssä.
- (15) Jäsenvaltiot voivat pyytää niille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa osoitettujen varojen siirtoa välineen käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 asiaa koskevissa säännöksissä säädetyin edellytyksin. Näin voisi olla erityisesti silloin, kun asianomaisten puolustustuotteiden tuotannossa on erityisiä markkinoiden toimintapuitteita tai optimaalista heikompia investointitilanteita jäsenvaltioiden alueilla, erityisesti haavoittuvilla ja syrjäisillä alueilla, ja tällaiset resurssit edistävät sen ohjelman tavoitteiden saavuttamista, josta ne siirretään. Asetuksen (EU) 2021/1060 73 artiklan 4 kohdassa säädettyjä mahdollisuuksia voidaan soveltaa edellyttäen, että hanke on kyseisessä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen sekä rahastokohtaisissa asetuksissa vahvistetun EAKR:n ja ESR+:n soveltamisalan mukainen. Asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan mukaisesti komissio arvioi jäsenvaltion toimittamat muutetut kansalliset ohjelmat ja esittää huomautuksia kahden kuukauden kuluessa. Tilanteen kiireellisyyden vuoksi komission olisi pyrittävä saattamaan muutettujen kansallisten ohjelmien arviointi päätökseen ilman aiheetonta viivytystä.
- (16) Ehdottaessaan muutettuja tai uusia elpymis- ja palautumissuunnitelmia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241⁴ 21 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden olisi voitava ehdottaa toimenpiteitä, joilla edistetään myös tämän välineen tavoitteita. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi harkittava erityisesti toimenpiteitä, jotka liittyvät välineen mukaisen ehdotuspyynnön perusteella jätettyihin ehdotuksiin ja joille on myönnetty välineen mukainen huippuosaamismerkki.
- (17) Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁵, neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95⁶, (Euratom, EY) N:o 2185/96⁷ ja (EU) 2017/1939⁸ mukaisesti unionin taloudellisia etuja

³ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumiskivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta ([EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1](#)).

⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta ([EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1](#)).

⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi ([EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2](#)).

⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta ([EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1](#)).

on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksien (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 nojalla Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet tehdä hallinnollisia tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikalla suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁹ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (18) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua tähän välineeseen assosioituneina maina Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistetun yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään niiden osallistumisesta unionin ohjelmiin kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyin päätöksen perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jossa edellytetään, että kyseiset kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (19) Kun otetaan huomioon puolustusteollisuuden erityispiirteet ja se, että puolustusallalla kysyntä tulee lähes yksinomaisesti sellaisista jäsenvaltioista ja assosioituneista maista, jotka myös valvovat kaikkea puolustusalaan liittyvien tuotteiden ja teknologioiden hankintaa, mukaan lukien vienti, puolustusteollisuus ei noudata tavanomaisia sääntöjä ja liiketoimintamalleja, joita sovelletaan perinteisemmällä markkinoilla. Sen vuoksi teollisuus ei tee merkittäviä omarahoitteisia teollisuusinvestointeja, vaan se tekee niitä ainoastaan sitovien tilausten seurauksena. Vaikka jäsenvaltioiden sitovat tilaukset ovat ennakkoehto kaikille investoinneille, komissio voi puuttua asiaan vähentämällä teollisuusinvestointien riskejä avustuksilla ja lainoilla, jotka mahdollistavat nopeamman sopeutumisen käynnissä olevaan markkinoiden rakenteelliseen muutokseen. Nykyisessä kriisitilassa unionin tuen olisi katettava enintään 60 prosenttia tukikelpoisista välittömistä kustannuksista; tuella autetaan tuensaajia toteuttamaan toimia mahdollisimman pian, vähentämään investointiensä riskiä ja nopeutetaan siten merkityksellisten puolustustuotteiden saatavuutta.
- (20) Puolustusteollisuuden sidosryhmille aiheutuu erityisiä välillisiä kustannuksia esimerkiksi turvallisuuteen liittyen. Sen vuoksi on aiheellista sallia kiinteämääräinen 7 prosentin osuus toimen välittömistä avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin ([EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29](#)).

- (21) Rahoitusvälineestä olisi annettava rahoitustukea asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046 määritellyillä välineillä toimiin, joilla edistetään asiaankuuluvien puolustustuotteiden oikea-aikaista saatavuutta ja toimittamista, kuten teollisuuden koordinointi- ja verkostoitumistoimiin, merkityksellisten puolustustuotteiden valmistukseen osallistuvien yritysten rahoituksen saantiin, kapasiteetin varaamiseen, vanhentuneiden tuotteiden teollisiin kunnostusprosesseihin, tämän alan olemassa olevan tuotantokapasiteetin laajentamiseen, optimointiin, nykyaikaistamiseen, parantamiseen tai käyttötarkoituksen muuttamiseen tai uuden tuotantokapasiteetin luomiseen sekä henkilöstön koulutukseen.
- (22) Koska välineen tavoitteena on parantaa unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja tehokkuutta, tukea voivat saada ainoastaan julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevat oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet unioniin tai assosioituneisiin maihin ja joiden johtorakenteet ovat unionissa tai assosioituneissa maissa.
- (23) Unioniin tai assosioituneeseen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit, jotka ovat muun kuin assosioituneen kolmannen maan tai muun kuin assosioituneen kolmannen maan yhteisön määräysvallassa, voivat olla saajina vain jos täytetään tiukat ehdot, jotka liittyvät unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetiikkiin sellaisina kuin ne on vahvistettu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteydessä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimuksen) V osaston nojalla, myös Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan vahvistamisen näkökulmasta. Tällaisten oikeussubjektien osallistuminen ei saisi olla ristiriidassa välineen tavoitteiden kanssa. Tässä yhteydessä määräysvallan olisi ymmärrettävä tarkoittavan kykyä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa oikeussubjektissa joko suoraan tai yhden tai useamman muun oikeussubjektin välityksellä. Hakijoiden olisi toimitettava kaikki asiaankuuluvat tiedot toimessa käytettävistä infrastruktuureista, välineistä, omaisuudesta ja resursseista. Huoltovarmuutta koskevat jäsenvaltioiden huolenaiheet olisi myös otettava huomioon tältä osin. Nykyisestä ammustoimituksia koskevasta kriisistä johtuvan tilanteen kiireellisyyden vuoksi välineessä olisi otettava huomioon nykyiset toimitusketjut.
- (24) Saajien infrastruktuurien, välineiden, omaisuuden ja resurssien, joita käytetään välineestä tukea saavassa toimessa, olisi sijaittava jäsenvaltion tai assosioituneen maan alueella koko toimen keston ajan, ja toimeen osallistuvien saajien johtorakenteiden olisi oltava unionissa tai assosioituneessa maassa. Tukikelpoisena saajana ei saisi olla oikeussubjekti, joka on sijoittautunut muuhun kuin assosioituneeseen kolmanteen maahan, tai oikeussubjekti, joka on sijoittautunut unioniin tai assosioituneeseen maahan mutta jonka johtorakenteet ovat muussa kuin assosioituneessa kolmannessa maassa.
- (25) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen 2013/755/EU¹⁰ 94 artiklan nojalla saada rahoitusta rahoitusvälineen sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (26) Ehdotuksia arvioidessaan komission olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten ne edistävät välineen tavoitteiden saavuttamista. Ehdotusta olisi arvioitava erityisesti sen perusteella, mikä on niiden vaikutus tuotantokapasiteetin lisäämiseen,

¹⁰ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

kasvattamiseen, varaamiseen, nykyaikaistamiseen sekä siihen liittyvän työvoiman uudelleen- ja täydennyskoulutukseen. Niitä olisi myös arvioitava sen perusteella, miten ne edistävät merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusajan lyhentämistä esimerkiksi tilausten etusijalle asettamista koskevien mekanismien avulla, pullonkaulojen tunnistamista ja poistamista kyseisten tuotteiden toimitusketjuissa sekä toimitusketjujen häiriönsietokyvyn parantamista kehittämällä ja ottamalla käyttöön asianomaisissa toimitusketjuissa toimivien yritysten, erityisesti merkittävässä määrin pk-yritysten ja mid-cap-yritysten, rajatylittävää yhteistyötä.

- (27) Suunnitellessaan, myöntäessään ja pannessaan täytäntöön EU:n rahoitustukea komission olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, etteivät tällaiset toimenpiteet vaikuta haitallisesti kilpailun edellytyksiin sisämarkkinoilla.
- (28) Nykyinen kriisi on myös osoittanut puutteita EU:n puolustusteollisuudessa ja sen lisäksi aiheuttanut haasteita puolustustuotteiden sisämarkkinoiden toiminnalle. Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa kysyntä kasvaa merkittävästi, mikä vaikuttaa maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten ja niiden komponenttien tuotannon ja myynnin sisämarkkinoiden toimintaan unionissa. Tietyt jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai todennäköisesti toteuttavat toimenpiteitä säilyttääkseen omat varastonsa kansallisen turvallisuuden vuoksi, mutta toisilla jäsenvaltioilla on vaikeuksia saada maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten valmistukseen tai hankintaan tarvittavia tarvikkeita. Joskus yhden ainoan raaka-aineen tai tietyn komponentin saatavuuden vaikeus haittaa koko tuotantoketjua. Sisämarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi on tarpeen hyväksyä tietyt toimenpiteitä, joilla koordinoitusti varmistetaan yhdenmukaiset säännöt puolustustuotteiden toimitusvarmuuden helpottamiseksi. Näihin sääntöihin olisi sisällyttävä tavaroiden ja palvelujen tarpeiden kartoitus kyseisillä sisämarkkinoilla, mahdollisuus määritellä ensisijaiseksi luokitellut tilaukset unionin tasolla, kun vähintään kolme jäsenvaltiota päättää tai aikoo tehdä päätöksen puolustukseen liittyvien tuotteiden yhteisestä hankinnasta, jos se on tarpeen unionin ja sen jäsenvaltioiden yleisen turvallisuustavoitteen saavuttamiseksi, sekä lupamenettelyjen nopeuttaminen tai hankintamenettelyjen helpottaminen. Näiden toimenpiteiden olisi perustuttava SEUT-sopimuksen 114 artiklaan.
- (29) Jotta voidaan toteuttaa tämän asetuksen mukaiset tarvittavat ja asianmukaiset toimenpiteet, komission olisi Euroopan ulkosuhdehallinnon ja Euroopan puolustusviraston kanssa yhteisten puolustushankintojen työryhmässä tehdyn yhteistyön pohjalta laadittava kartoitus unioniin sijoittautuneista yrityksistä, jotka toimivat merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjuissa, ja pidettävä sitä yllä. Kartoitukseen olisi sisällyttävä erityisesti kyseisten yritysten tuotteiden tyyppi ja eritelvät, niihin liittyvä tuotantokapasiteetti ja niiden asema merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjussa. Komission olisi seurattava säännöllisesti kartoituksessa yksilöityjen yritysten tuotantokapasiteettia ja toimitusketjuja tiiviissä yhteistyössä niiden kanssa. Kartoituksen ja seurannan tulokset olisi esitettävä ja niistä olisi keskusteltava ohjelmakomiteassa.
- (30) Tämän perusteella komission olisi laadittava luettelo, jossa yksilöidään ne merkitykselliset puolustustuotteet ja niiden raaka-aineet tai komponentit, joihin sisämarkkinoiden ja niiden toimitusketjujen toiminnan häiriöt tai mahdolliset häiriöt voivat vaikuttaa ja johtaa siten merkittävään toimituspulaan. Komission olisi päivitettävä säännöllisesti tätä toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden luetteloa, jotta voidaan keskittyä ainoastaan mahdollisiin häiriöihin tai

pullonkauloihin, jotka vaikuttavat merkityksellisten puolustustuotteiden sekä raaka-aineiden ja niiden komponenttien toimitusvarmuuteen.

- (31) Komission olisi voitava pyytää tarvittavia tietoja varmistaakseen, että näitä tuotteita, raaka-aineita tai niiden komponentteja käsitteleviltä talouden toimijoilta on saatavilla oikea-aikaisesti toimituksen kannalta kriittisiä puolustustuotteita, yhteisymmärryksessä sen jäsenvaltion kanssa, johon ne ovat sijoittautuneet. Tällaisten tietojen olisi oltava pohjana komission päätökselle tämän asetuksen mukaisista asianmukaisista toimenpiteistä, joilla puututaan mahdollisiin häiriöihin tai pullonkauloihin, jotka vaikuttavat merkityksellisten puolustustuotteiden sekä niiden raaka-aineiden ja komponenttien toimitusvarmuuteen.
- (32) Tällaisen tunnistamis-, kartoitus- ja jatkuvan seurannan mekanismin pitäisi mahdollistaa lähes reaaliaikainen analyysi unionin tuotantokapasiteetista, merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusvarmuuteen vaikuttavista kriittisistä tekijöistä ja varastojen tilasta. Sen pitäisi myös mahdollistaa se, että komissio voi suunnitella kriisitoimenpiteitä todellisen tai ennakoitun pulan varalta.
- (33) Merkityksellisten puolustustuotteiden pulan välttäminen on olennaisen tärkeää unionin ja sen jäsenvaltioiden yleisen turvallisuustavoitteen säilyttämiseksi, ja se oikeuttaa tarvittaessa oikeasuhteisen puuttumisen toimituksen kannalta kriittisiä puolustustuotteita tarjoavien yritysten perusoikeuksiin, kuten perusoikeuskirjan 16 artiklan mukaiseen elinkeinovapauteen ja 17 artiklan mukaiseen omistusoikeuteen, noudattaen perusoikeuskirjan 52 artiklaa. Tällainen puuttuminen voi olla perusteltua erityisesti silloin, kun useat jäsenvaltiot ovat toteuttaneet erityistoimia kysynnän keskittämiseksi yhteisillä hankinnoilla, mikä edistää merkityksellisten puolustustuotteiden sisämarkkinoiden yhdentymistä ja moitteetonta toimintaa. Komissio voi edellyttää yrityksiltä niiden sijoittautumisjäsenvaltion suostumuksella, että ne hyväksyvät ja asettavat etusijalle toimituksen kannalta kriittisiä tuotteita koskevia tilauksia, jos vähintään kolme merkityksellisten puolustustuotteiden hankinnassa tekevää jäsenvaltiota tai vähintään yksi puolustustuotteiden hankintoja niiden siirtämiseksi Ukrainaan tekevä jäsenvaltio, joilla on vakavia vaikeuksia sopimuksen tekemisessä tai täytäntöönpanossa, sitä pyytävät. Yritysten perusoikeuksien suojaamiseksi nämä pyynnöt voivat koskea ainoastaan tuotteita, jotka komissio on yksilöinyt täytäntöönpanopäätöksessä. Lisäksi olisi otettava käyttöön vaiheittainen menettely, jotta yritykset voivat ilmaista huolensa suunnitelluista toimista. Komission olisi erityisesti ilmoitettava yhteisymmärryksessä yrityksen sijoittautumisjäsenvaltion kanssa asianomaiselle yritykselle aikomuksestaan pyytää sitä hyväksymään ensisijaiseksi luokiteltu tilaus ja asettamaan se ensimmäiselle sijalle, ja annettava sille kaikki tarvittavat tiedot, jotta se voi tehdä perustellun päätöksen siitä, voiko se hyväksyä pyynnön. Jos yritys kieltäytyy, komissio voi yhteisymmärryksessä asianomaisen jäsenvaltion kanssa ja ottaen asianmukaisesti huomioon yrityksen esittämien vastalauseiden luonne katsoa, että turvallisuussyyt antavat perusteen määrätä tilauksen luokittelusta ensisijaiseksi täytäntöönpanopäätöksellä. Tällainen päätös olisi tehtävä kaikkien sovellettavien unionin oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti ottaen huomioon tapauksen olosuhteet. Ensisijaisiksi luokitellut tilaukset olisi tehtävä käypään ja kohtuulliseen hintaan. Ensisijaiseksi luokiteltua tilausta koskevan velvoitteen olisi oltava ensisijainen kaikkiin yksityis- tai julkisoikeudellisiin suoritevelvoitteisiin nähden, ja siinä olisi otettava huomioon yritysten oikeutetut tavoitteet sekä tuotantojärjestyksen muutoksista aiheutuvat kustannukset ja työmäärä. Yrityksille voidaan määrätä seuraamuksia, jos ne eivät noudata ensisijaiseksi luokiteltuja tilauksia koskevaa velvoitetta.

- (34) Yritysten perusoikeuksien suojaamiseksi niille olisi annettava oikeus pyytää vapautus velvoitteistaan tilanteissa, joissa ensisijaiseksi luokitellun tilauksen toteuttaminen ei ole mahdollista, vaikka se asetettaisiin etusijalle, olipa syynä riittämätön tuotantovalmius tai -kapasiteetti tai se, että tämä aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen tai erityisiä vaikeuksia yritykselle.
- (35) Poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjussa unionissa toimiva yritys saa kolmannelta maalta ensisijaiseksi luokitellun tilauksen, sen olisi ilmoitettava tästä pyynnöstä komissiolle.
- (36) Koska on tärkeää varmistaa unionin kansalaisten turvallisuuden kannalta elintärkeitä toimintoja suorittavien erityisten puolustusalojen toimitusvarmuus, ensisijaiseksi luokitellun tilauksen suorittamista koskevan velvoitteen noudattaminen ei saisi johtaa vahingonkorvausvastuuseen kolmansia osapuolia kohtaan sopimusvelvoitteiden rikkomisista, jotka voivat johtua asianomaisen valmistajan toimintaprosessien välttämättömistä väliaikaisista muutoksista, mutta tämä pätee vain siltä osin kuin sopimusvelvoitteiden rikkominen on ollut tarpeen määrätyn etusijalle asettamisen noudattamiseksi. Yritysten, jotka voidaan velvoittaa täyttämään ensisijaiseksi luokiteltuja tilauksia, olisi otettava tämä mahdollisuus ennakoita huomioon kaupallisten sopimustensa ehdoissa. Tämän vastuuvapautuksen ei pitäisi vaikuttaa neuvoston direktiivissä 85/374/ETY¹¹ säädettyyn tuotevastuuseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden säännösten soveltamista.
- (37) Tiettyjen tuotteiden tuotannon ensisijaistamista koskevan velvoitteen ei pitäisi vaikuttaa suhteettomasti Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', 16 artiklassa vahvistettujen elinkeinovapauden ja sopimusvapauden sekä perusoikeuskirjan 17 artiklassa vahvistetun omistusoikeuden keskeiseen sisältöön. Näitä oikeuksia voitaisiin perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti rajoittaa ainoastaan lailla kunnioittaen näiden oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä ja noudattaen suhteellisuusperiaatetta.
- (38) Koska on tärkeää varmistaa merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusvarmuus, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tuotantolaitosten suunnitteluun, rakentamiseen ja toimintaan, tuotantopanosten EU:n sisäisiin siirtoihin sekä merkityksellisten lopputuotteiden hyväksymiseen ja sertifiointiin liittyvät hallinnolliset hakemukset käsitellään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti.
- (39) Yleisen edun mukaisen turvallisuutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeen, että merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon liittyvät tuotantolaitokset perustetaan mahdollisimman nopeasti ja että hallinnollinen rasite pidetään mahdollisimman pienenä. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi käsiteltävä merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon tarkoitettujen laitosten ja laitteistojen suunnitteluun, rakentamiseen ja toimintaan liittyvät hakemukset mahdollisimman nopeasti. Ne olisi asetettava etusijalle, kun oikeudellisia etuja tasapainotetaan yksittäisessä tapauksessa.
- (40) Kun otetaan huomioon tämän asetuksen tavoite sekä kriisitilanne ja poikkeuksellinen ympäristö, jossa asetus hyväksytään, jäsenvaltioiden olisi tapauskohtaisesti harkittava kansallisen ja sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisten puolustukseen liittyvien

¹¹ Neuvoston direktiivi 85/374/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985, tuotevastuuta koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (EYVL L 210, 7.8.1985, s. 29).

poikkeusten käyttöä, jos ne katsovat, että lainsäädännön soveltamisella olisi haitallinen vaikutus näihin tavoitteisiin. Tämä voi koskea erityisesti ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskysymyksiä koskevaa unionin lainsäädäntöä,¹² joka on välttämätön ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun parantamiseksi sekä kestävä ja turvallisen kehityksen saavuttamiseksi. Kyseisen lainsäädännön täytäntöönpano voi kuitenkin myös aiheuttaa sääntelyesteitä, jotka haittaavat unionin puolustusteollisuuden mahdollisuuksia kasvattaa merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoa ja toimituksia. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat yhteisesti vastuussa siitä, että ne tarkastelevat kiireellisesti toimia, joita EU voi toteuttaa mahdollisten esteiden lieventämiseksi. Tällaiset unionin, alueelliset tai kansalliset toimet eivät saisi aiheuttaa ympäristöön, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä huolenaiheita.

- (41) Jotta voitaisiin optimoida olemassa olevien toimitusketjujen käyttö ja siten varmistaa merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannon jatkuvuus, jäsenvaltioiden olisi harkittava mahdollisuutta turvautua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/88/EY¹³ säädettyihin poikkeuksiin tai mahdollisuutta kannustaa asianomaisia yrityksiä niiden käyttöön. Jos tällaisten poikkeusten käyttö edellyttää kansallisten viranomaisten ennakkolupaa, hakemukset olisi käsiteltävä tehokkaasti ja oikea-aikaisesti.
- (42) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/81/EY¹⁴ tarkoituksena on yhdenmukaistaa puolustus- ja turvallisuusalan julkisia hankintoja koskevia hankintamenettelyjä, jotta voidaan täyttää jäsenvaltioiden turvallisuusvaatimukset ja perustamissopimuksesta johtuvat velvoitteet. Siinä säädetään erityisesti erityissäännöksistä, joilla ratkaistaan kriisitilanteesta johtuvia kiireellisiä tilanteita, erityisesti lyhennetyistä määräajoista tarjousten vastaanottamiselle ja mahdollisuudesta käyttää neuvottelumenettelyä ilman ennalta julkaistua hankintailmoitusta. Nykyisestä ammus-toimituksia koskevasta kriisistä johtuva äärimmäinen kiire saattaa kuitenkin olla ristiriidassa myös kyseisten säännösten kanssa tapauksissa, joissa useampi kuin kaksi jäsenvaltiota aikoo tehdä yhteisen hankinnan. Joissakin tapauksissa ainoa ratkaisu kyseisten jäsenvaltioiden turvallisuus- ja varmistamiseksi on avata olemassa oleva puitejärjestely niiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille/yksiköille, jotka eivät alun perin olleet sen osapuolia, vaikka tästä mahdollisuudesta ei ollut määrätty alkuperäisessä puitejärjestelyssä.
- (43) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sopimukseen tehtävät muutokset on rajoitettava tiukasti siihen, mikä on olosuhteiden kannalta ehdottoman välttämätöntä, samalla kun noudatetaan mahdollisimman suuressa määrin syrjimättömyyden, avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteita. Tältä osin direktiivistä 2009/81/EY olisi voitava poiketa lisäämällä puitejärjestelyssä määrättyjä määriä ja avaamalla se muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille/yksiköille. Näihin hankintaviranomaisiin/yksiköihin olisi sovellettava samoja ehtoja kuin alkuperäiseen hankintaviranomaiseen, joka teki alkuperäisen puitejärjestelyn kyseisten lisättyjen

¹² Esimerkiksi REACH-asetus, CLP-asetus, Seveso-direktiivi, RoHS-direktiivi, POP-asetus, BPR-asetus, otsoniasetus ja F-kaasuasetus.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/88/EY, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, tietyistä työajan järjestämisestä koskevista seikoista (EUVL L 299, 18.11.2003, s. 9).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuus- ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

määrien osalta. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen olisi myös annettava kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät alkuperäisen puitejärjestelyn edellytykset, mahdollisuus tulla kyseisen puitejärjestelyn mukaiseksi urakoitsijaksi. Lisäksi olisi toteutettava asianmukaisia avoimuustoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kaikki mahdollisesti kiinnostuneet osapuolet saavat tiedon asiasta. Jotta voidaan rajoittaa näiden muutosten vaikutuksia sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja estää suhteettomat kilpailun vääristymät, puitejärjestelyihin saisi tehdä muutoksia ainoastaan 30 päivään kesäkuuta 2025 saakka.

- (44) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/43/EY¹⁵ tarkoituksena on yksinkertaistaa EU:n sisäisiä puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevia ehtoja erityisesti sellaisten yleisten siirtolupien avulla, jotka perustuvat jälkitarkastuksiin, kattavat ennalta määrätyn tuotevalikoiman tietyille vastaanottajille tai tiettyä tarkoitusta varten ja joiden osalta ei tarvita ennakkopyyntöä. Mikään direktiivin 2009/43/EY 4 artiklan 1 kohdassa säädetystä pakollisista yleisistä siirtoluvista tai näiden lupien soveltamisalan ja ehtojen yhdenmukaistamista koskevista komission suosituksista ei kuitenkaan riitä varmistamaan, että merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon tarvittavat siirrot ovat riittäviä.
- (45) Nykyisessä tilanteessa, jossa toimitusaikojen nopeuttaminen asianomaisten toimitus- ja arvoketjujen koko matkalla, vaikuttaa tarpeelliselta vapauttaa merkityksellisten puolustustuotteiden siirto ennakkolupavelvollisuudesta unionissa. Tämän poikkeuksen ei pitäisi vaikuttaa puolustukseen liittyvien tuotteiden vientipolitiikkaa koskevaan jäsenvaltioiden harkintavaltaan.
- (46) EDTIB:in on saatava sekä julkista että yksityistä rahoitusta, jotta se olisi kilpailukykyinen, innovatiivinen ja häiriönsietokykyinen ja jotta se voisi kasvattaa tuotantokapasiteettiaan. Kuten 15 päivänä helmikuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ”*Komission panos Euroopan puolustukseen*” todetaan, kestävä rahoitusta koskevat unionin aloitteet ovat johdonmukaisia niiden unionin toimien kanssa, joilla pyritään helpottamaan Euroopan puolustusteollisuuden riittävää rahoituksen ja investointien saantia. Tässä yhteydessä EU:n kestävä rahoituksen kehys ei estä investoimista puolustukseen liittyvään toimintaan. Unionin puolustusteollisuus on ratkaiseva tekijä unionin häiriönsietokyvyn, turvallisuuden ja siten rauhan ja sosiaalisen kestävyuden kannalta. Kestävä rahoituspolitiikka koskevissa unionin aloitteissa kiistanalaiset aseet, joihin sovelletaan niiden kehittämistä, tuotantoa, varastointia, käyttöä, siirtoa ja toimittamista kieltäviä kansainvälisiä yleissopimuksia, jotka unionin jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet, katsotaan yhteensopimattomiksi sosiaalisen kestävyuden kanssa. Ala on jäsenvaltioiden toteuttaman sotilas- ja kaksikäyttötuotteiden siirtoa ja vientiä koskevan tiiviin sääntelyn tarkastelun alainen. Tässä mielessä kansallisten ja eurooppalaisten rahoitusalan toimijoiden, kuten kansallisten kehityspankkien ja -laitosten, sitoutuminen tukemaan Euroopan puolustusteollisuutta antaisi vahvan signaalin yksityiselle sektorille. Samalla kun Euroopan investointipankki (EIP) jatkaa täysimääräisesti muita talouskehitykseen ja julkiseen politiikkaan liittyviä rahoitustehtäviään, mukaan lukien vihreä siirtymä ja digitaalinen siirtymä, SEUT-sopimuksen 309 artiklan ja perussääntönsä mukaisesti, sen olisi lisättävä tukeaan Euroopan puolustusteollisuudelle ja yhteishankinnoille nykyisen kaksikäyttötuotteiden

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/43/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 1).

tukemisen lisäksi, jos tällaiset investoinnit selvästi edistäisivät strategisen kompassin painopisteiden täytäntöönpanoa.

- (47) Merkityksellisten puolustustuotteiden arvoketjuun kuuluvilla yrityksillä olisi oltava mahdollisuus saada velkarahoitusta, jotta se voi nopeuttaa tuotantokapasiteetin lisäämiseksi tarvittavia investointeja. Välineen pitäisi helpottaa ampumatarvike- ja ohjusalalla toimivien unionin yritysten rahoituksen saantia. Asetuksella olisi erityisesti varmistettava, että kyseisille oikeussubjekteille myönnetään samat ehdot kuin muille oikeussubjekteille ja erityisesti puolustusosalalle aiheutuvat lisäkustannukset katetaan.
- (48) Komissio voi perustaa erityisen välineen osana investointeja helpottavia toimia, joita kutsutaan yhteisesti kasvurahastoksi (Ramp-up Fund). Kasvurahasto voidaan toteuttaa suoraan tai välillisesti. Komission olisi tältä osin tutkittava asianmukaisinta tapaa hyödyntää EU:n talousarviota julkisten ja yksityisten investointien vapauttamiseksi tavoitteena olevan kasvun tukemiseksi, esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523¹⁶ perustetun InvestEU-rahaston rahoitusta yhdistävän välineen avulla tiiviissä yhteistyössä toteutuskumppaneiden kanssa. Kasvurahaston toimilla olisi tuettava valmistuskapasiteetin lisäämistä ampumatarvikkeiden ja ohjusten alalla tarjoamalla yrityksille mahdollisuuksia lisätä rahoituksen saatavuutta koko arvoketjussa.
- (49) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, joka koskee työohjelman ja toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden luettelon hyväksymistä, sellaisten yritysten velvoittamista, joille on esitetty ensisijaiseksi luokitellun tilauksen hyväksymistä tai toteuttamista oikeudenmukaiseen ja kohtuulliseen hintaan koskeva pyyntö, sekä käytännön ja toiminnallisten järjestelyjen vahvistamista ensisijaisiksi luokiteltujen tilausten toimintaa varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁷ mukaisesti. Kun pakottavat kiireellisyyssyyt vaativat, komission olisi hyväksyttävä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä, kun asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka liittyvät toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden luettelon hyväksymiseen, asetetaan velvoitteita yrityksille, joille on esitetty pyyntö ensisijaiseksi luokitellun toimeksiannon hyväksymisestä tai toteuttamisesta oikeudenmukaiseen ja kohtuulliseen hintaan, ja vahvistetaan käytännön ja toiminnalliset järjestelyt ensisijaiseksi luokiteltujen tilausten toimintaa varten.
- (50) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli vastata turvallisuutta koskevaan kriisitilanteeseen, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU-sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (51) Tätä asetusta olisi sovellettava rajoittamatta unionin kilpailusääntöjen ja erityisesti SEUT-sopimuksen 101–109 artiklan ja niiden täytäntöönpanoasetusten soveltamista.
- (52) On muistettava, että SEU-sopimuksen 41 artiklan 2 kohdan mukaan V osaston 2 luvusta aiheutuvat toimintamenot otetaan menoina unionin talousarvioon, lukuun ottamatta sellaisista toimista johtuvia menoja, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla.
- (53) Turvallisuutta koskevaan kriisiin puuttumisen kiireellisyyden vuoksi olisi poikettava Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetyssä, kansallisten parlamenttien asemaa koskevassa pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa tarkoitettua kahdeksan viikon määräajasta. Koska Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa aiheuttaa välittömän vaaran toimitusvarmuudelle, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- (54) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen¹⁸ 22 ja 23 kohdan nojalla asetusta olisi arvioitava erityisten seuranta-vaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällyttävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan asetuksen käytännön vaikutuksia. Komission olisi tehtävä arviointi viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024 muun muassa esittääkseen ehdotuksia tämän asetuksen asianmukaisiksi muutoksiksi.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

ILUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa säädetään toimenpiteistä ja määrärahoista, joiden tarkoituksena on vahvistaa kiireellisesti Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) reagointikykyä ja kykyä varmistaa maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten, jäljempänä 'merkitykselliset puolustustuotteet', oikea-aikainen saatavuus ja toimitus erityisesti seuraavin keinoin:

- a) väline, jolla annetaan taloudellista tukea teollisuuden vahvistamiseksi merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoa varten unionissa, mukaan lukien niissä käytettävien komponenttien tuotanto, jäljempänä 'väline';
- b) merkityksellisten puolustustuotteiden, niiden komponenttien ja vastaavien tuotantopanosten (raaka-aineiden) saatavuuden määrittäminen, kartoitus ja jatkuva seuranta;
- c) sellaisten mekanismien, periaatteiden ja väliaikaisten sääntöjen vahvistaminen, joilla varmistetaan merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikainen ja pysyvä saatavuus niiden hankkijoille unionissa.

¹⁸ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

Jäljempänä olevan 28 artiklan mukaisesti suoritettavan tämän asetuksen täytäntöönpanosta vuoden 2024 puoliväliin mennessä saavutettujen tulosten arvioinnin perusteella harkitaan toimenpidekokonaisuuden soveltamisen laajentamisen ja vastaavien lisämäärärahojen osoittamisen mahdollisuutta, erityisesti turvallisuustilanteen kehittymisen osalta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'raaka-aineilla' merkityksellisten puolustustuotteiden tuottamiseen tarvittavia materiaaleja;
- 2) 'pullonkaulalla' tuotantojärjestelmän kohtaa, jonka ruuhkautuminen keskeyttää tuotannon tai hidastaa sitä merkittävästi;
- 3) 'saajalla' yhteisöä, jonka kanssa on allekirjoitettu rahoitussopimus tai jolle on ilmoitettu rahoituspäätöksestä;
- 4) 'hakijalla' avustuksen myöntämismenettelyssä hakemuksen jättänyttä luonnollista henkilöä tai yhteisöä, joka on tai ei ole oikeushenkilö;
- 5) 'määräysvallalla' kykyä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa oikeussubjektissa joko suoraan tai välillisesti yhden tai useamman muun oikeudellisen yhteisön välityksellä;
- 6) 'johtorakenteella' kansallisen lainsäädännön mukaisesti nimettyä ja tapauksen mukaan toimitusjohtajalle raportoivaa oikeussubjektin elintä, jolle on annettu valtuudet määritellä oikeussubjektin strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen ja joka valvoo ja seuraa johdon päätöksentekoa;
- 7) 'yhteisöllä' unionin oikeuden, kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöllisyys ja kelpoisuus omissa nimissään käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, tai asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 197 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua oikeussubjektia, jolla ei ole oikeushenkilöllisyyttä;
- 8) 'turvallisuusluokitelluilla tiedoilla' missä tahansa muodossa olevia tietoja tai aineistoja, joiden luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion etuja ja joilla on EU:n turvallisuusluokitusmerkintä tai vastaava turvallisuusluokitusmerkintä, sellaisena kuin se on vahvistettu Euroopan unionin edun vuoksi vaihdettujen turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta tehdyn neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisessä sopimuksessa;
- 9) 'arkaluonteisilla tiedoilla' tietoja ja dataa, joita on suojattava luvattomalta käytöltä tai ilmitulolta unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen velvoitteiden vuoksi taikka luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön yksityisyyden tai turvallisuuden suojaamiseksi;
- 10) 'muun kuin assosioituneen kolmannen maan yhteisöllä' muuhun kuin assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautunutta oikeussubjektia tai, jos se on sijoittautunut unioniin tai assosioituneeseen maahan, oikeussubjektia, jonka johtorakenteet ovat muussa kuin assosioituneessa kolmannessa maassa;
- 11) 'tuotannon läpimenoajalla' aikaa, joka kuluu ostotilauksen tekemisestä siihen, kun valmistaja saa tilauksen valmiiksi;

- 12) 'merkityksellisillä puolustustuotteilla' maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia sekä ohjuksia;
- 13) 'toimituksen kannalta kriittisillä puolustustuotteilla' merkityksellisiä puolustustuotteita tai niiden keskeisiä komponentteja tai raaka-aineita, jotka on todettu sellaisiksi, että sisämarkkinoiden ja niiden toimitusketjujen toiminnan häiriöt tai mahdolliset häiriöt vaikuttaisivat niihin vakavasti ja johtaisivat todellisen tai mahdollisen merkittävän pulan syntymiseen;
- 14) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' sellaista unionin talousarviosta tuettavaa toimea, myös silloin, kun se kuuluu varainhoitoasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa määriteltyyn rahoitusta yhdistävään välineeseen tai foorumiin, joka yhdistää unionin talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, tai rahoitusvälineitä ja kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia, takaisin maksettavia tukimuotoja;
- 15) 'huippuosaamismerkillä' laatumerkintää, joka osoittaa, että välineen mukaisen ehdotuspyynnön johdosta jätetty ehdotus on saavuttanut kaikki työohjelmassa asetetut arvioinnin kynnsarvot, mutta jota ei ole voitu rahoittaa, koska kyseiseen ehdotuspyyntöön työohjelmassa varatut määrärahat eivät ole riittäneet, ja joka saattaisi saada tukea muista unionin rahoituslähteistä tai kansallisista rahoituslähteistä.

3 artikla

Välineeseen assosioituneet kolmannet maat

Välineeseen voivat osallistua Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä (assosioituneet maat), Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

II LUKU

VÄLINE

4 artikla

Välineen tavoitteet

1. Välineen tavoitteena on edistää Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) tehokkuutta ja kilpailukykyä, jotta voidaan tukea tuotantokapasiteetin lisäämistä ja merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikaisia toimituksia teollisuuden vahvistamisen avulla.
2. Teollisuutta pyritään vahvistamaan erityisesti käynnistämällä teollisuuden sopeutuminen ja nopeuttamalla sopeutumista nopeisiin rakenteellisiin muutoksiin, jotka johtuvat merkityksellisiin puolustustuotteisiin vaikuttavasta toimituskriisistä. Tähän olisi sisällyttävä merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjujen mukauttamisvalmiuksien parantaminen ja nopeuttaminen, valmistuskapasiteetin luominen tai sen kasvattaminen sekä valmistuskapasiteetin tuotannon läpimenoaikojen lyhentäminen merkityksellisten puolustustuotteiden osalta kaikkialla unionissa erityisesti alalla toimivien oikeussubjektien välisen rajatylittävän yhteistyön tehostamisen ja laajentamisen ansiosta.

5 artikla

Määrärahat

1. Rahoituspuitteet välineen toteuttamiseksi sen voimaantulon ja 30 päivän kesäkuuta 2025 välisellä kaudella ovat 500 miljoonaa euroa käyppinä hintoina.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa määritellyissä rahoituspuitteissa enintään 50 miljoonaa euroa voidaan käyttää rahoitusta yhdistävänä toimenä 21 artiklassa määritellyn ”kasvurahaston” (Ramp-up Fund) puitteissa.
3. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää välineen käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060¹⁹ asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen edellytysten mukaisesti. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 2018/1046²⁰ 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseisiä varoja on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

Jos komissio ei ole tehnyt suoran hallinnoinnin puitteissa oikeudellista sitoumusta tämän kohdan mukaisesti siirrettyjen varojen osalta, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin siihen rahastoon, josta ne oli alun perin siirretty, ja osoittaa yhteen tai useampaan ohjelmaan asetuksen (EU) 2021/1060 asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen edellytysten mukaisesti.
4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua määrää voidaan myös käyttää välineen toteuttamista koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, määräraja-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien tietotekniikkajärjestelmät.
5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimintoja koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.
6. Välineen määrärahoja voidaan lisätä, jos tilanne sitä edellyttää tai jos asetuksen voimassaoloa jatketaan 1 artiklan viimeisen kohdan mukaisesti.

6 artikla

Kumulatiivinen ja vaihtoehtoinen rahoitus

1. Väline pannaan täytäntöön synergiassa muiden unionin ohjelmien kanssa. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös välineestä edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen tukikelpoisia kokonaiskustannuksia. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

2. Jotta toimille myönnetään välineen mukaisesti huippuosaamismerkki, niiden on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:
 - a) ne on arvioitu välineeseen perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;
 - b) ne täyttävät kyseisessä ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset;
 - c) niitä ei rahoiteta kyseisen ehdotuspyynnön perusteella budjettirajoitusten vuoksi.
3. Kun jäsenvaltiot ehdottavat muutettuja tai uusia elpymis- ja palautumissuunnitelmia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 mukaisesti, niiden on voitava sisällyttää niihin myös tämän välineen tavoitteita edistäviä toimenpiteitä, erityisesti sellaisia, jotka liittyvät ehdotuksiin, jotka on toimitettu välineen mukaisen ehdotuspyynnön perusteella ja joille on myönnetty huippuosaamismerkki.
4. Jäljempänä olevaa 8 artiklan 5 kohtaa sovelletaan analogisesti tämän artiklan mukaisesti rahoitettuihin toimiin.

7 artikla

Unionin rahoituksen muodot

1. Väline pannaan täytäntöön käyttäen suoraa hallinnointia ja, kun on kyse 21 artiklassa tarkoitetun kasvurahaston hallinnoinnista, välillistä hallinnointia asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa. Välineestä voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa, mukaan lukien rahoitus rahoitusvälineiden muodossa rahoitusta yhdistävissä toimissa. Rahoitusta yhdistävät toimet toteutetaan asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 X osaston, asetuksen (EU) 2021/523 ja tämän asetuksen 21 artiklan mukaisesti.
2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 193 artiklan 2 kohdassa säädetään, rahoitusosuuksilla voidaan tarvittaessa ja toimen täytäntöönpanon kannalta tarpeellisessa määrin kattaa toimia, jotka on aloitettu ennen kyseisiä toimia koskevan ehdotuksen jättämispäivää, edellyttäen, että kyseiset toimet eivät käynnistyneet ennen 20 päivää maaliskuuta 2023.

8 artikla

Tukikelpoiset toimet

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla toteutetaan 4 artiklassa esitettyjä tavoitteita.
2. Välineestä annetaan rahoitustukea toimille, joilla puututaan tuotantokapasiteetissa ja toimitusketjuissa havaittuihin pullonkauloihin, jotta voidaan turvata ja nopeuttaa tuotantoa merkityksellisten puolustustuotteiden tehokkaan tarjonnan ja oikea-aikaisen saatavuuden varmistamiseksi.

3. Tukikelpoisten toimien on liityttävä yhteen tai useampaan seuraavista toiminnoista ja yksinomaan merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantokapasiteettiin, mukaan lukien niiden komponentit ja raaka-aineet siltä osin kuin ne on tarkoitettu tai niitä käytetään kokonaisuudessaan merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon:
- a) nykyisen tuotantokapasiteetin optimointi, laajentaminen, nykyaikaistaminen, parantaminen tai käyttötarkoituksen muuttaminen tai uuden tuotantokapasiteetin luominen merkityksellisten puolustustuotteiden tai niiden raaka-aineiden ja komponenttien osalta, siltä osin kuin viimeksi mainittuja käytetään suorana tuotantopanoksena merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon, erityisesti tuotantokapasiteetin lisäämiseksi tai tuotannon läpimenoaikojen lyhentämiseksi, myös tarvittavien työstökoneiden ja muiden tarvittavien tuotantopanosten hankinnan perusteella;
 - b) rajatylittävien teollisuuskumppanuuksien perustaminen, myös julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien tai muiden teollisen yhteistyön muotojen kautta, yhteisin teollisin ponnistuksin, mukaan lukien toimet, joilla pyritään koordinoimaan raaka-aineiden ja komponenttien, siltä osin kuin viimeksi mainittuja käytetään suorana tuotantopanoksena merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon, sekä tuotantokapasiteetin hankintaa tai varaamista sekä koordinoimaan tuotantosuunnitelmia;
 - c) merkityksellisten puolustustuotteiden, raaka-aineiden ja niiden komponenttien varalla olevan tuotantokapasiteetin rakentaminen ja saataville asettaminen, jos viimeksi mainittuja käytetään suorana tuotantopanoksena merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon tilattujen tai suunniteltujen tuotantomäärien mukaisesti;
 - d) merkityksellisten puolustustuotteiden testaaminen, sertifiointi ja tarvittaessa ajan tasalle saattaminen, jotta voidaan puuttua niiden vanhenemiseen ja saattaa ne käyttökelpoisiksi loppukäyttäjille;
 - e) henkilöstön koulutus, uudelleen koulutus tai täydennyskoulutus tämän artiklan a–d alakohdassa tarkoitettuihin toimintoihin liittyen;
 - f) merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannon tai saataville asettamisen alalla toimivien talouden toimijoiden rahoituksen saannin parantaminen tämän artiklan a–e alakohdassa kuvattuihin toimiin liittyviin investointeihin kuittaamalla erityisesti puolustusteollisuudesta aiheutuvat lisäkustannukset.
4. Välineestä ei voida myöntää rahoitusta seuraaviin toimiin:
- a) toimet, jotka liittyvät sovellettavan kansainvälisen oikeuden perusteella kiellettyjen tuotteiden tuotantoon tai palvelujen toimittamiseen;
 - b) toimet, jotka liittyvät sellaisten tappavien autonomisten aseiden tuotantoon, joissa ihminen ei voi merkityksellisesti vaikuttaa päätöksiin kohteiden valinnasta tai iskun tekemisestä tehtäessä ihmisiin kohdistuvia iskuja;
 - c) toimet tai niiden osat, jotka on jo kokonaan rahoitettu muista julkisista tai yksityisistä lähteistä;
 - d) toimet, jotka sisältävät sellaisista operaatioista aiheutuvia menoja, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla.
5. Tehdessään sopimuksia yksittäisten saajien kanssa komissio varmistaa, että välineestä rahoitetaan ainoastaan toimia, jotka hyödyttävät yksinomaan

merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantokapasiteettia, mukaan lukien niiden komponentit ja raaka-aineet siltä osin kuin ne on tarkoitettu tai niitä käytetään kokonaisuudessaan merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon.

9 artikla

Rahoitustuen määrä

1. Välineestä rahoitetaan enintään 40 prosenttia toimen tukikelpoisista kustannuksista.
2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, toimeen myönnetään korotettu 10 prosenttiyksikön lisärahoitusosuus kunkin seuraavan perusteen osalta:
 - a) hakijat osoittavat osallistuvansa uuden rajatylittävän yhteistyön luomiseen jäsenvaltioihin tai assosioituneisiin maihin sijoittautuneiden oikeussubjektien välillä 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - b) hakijat sitoutuvat asettamaan etusijalle toimen keston ajan tilauksia, jotka johtuvat vähintään kolmen jäsenvaltion tai assosioituneen maan suorittamasta merkityksellisten puolustustuotteiden yhteisestä hankinnasta tai merkityksellisten puolustustuotteiden hankinnasta vähintään yhdestä jäsenvaltiosta sellaisten merkityksellisten puolustustuotteiden osalta, jotka hankitaan hankittujen merkityksellisten puolustustuotteiden siirtämiseksi Ukrainaan. Tämän sitoutumisen tulee koskea kaikkien sellaisten tuotteiden kaikkia hankintoja, jotka saavat suoraan tai välillisesti tukea tästä välineestä.
3. Saajien on osoitettava, että toimen kustannukset, joita ei kateta unionin tuella, katetaan muilla rahoituskeinoilla.

10 artikla

Tukikelpoiset yhteisöt

1. Toimeen osallistuvien saajien on oltava unioniin tai assosioituneeseen maahan sijoittautuneita julkisia tai yksityisiä oikeussubjekteja.
2. Toimeen osallistuvien saajien infrastruktuurien, välineiden, omaisuuden ja resurssien, joita käytetään välineestä tukea saavassa toimessa, on sijaittava jäsenvaltion tai assosioituneen maan alueella koko toimen keston ajan, ja niiden johtorakenteiden on oltava sijoittautuneita unioniin tai assosioituneeseen maahan.
3. Unioniin tai assosioituneeseen maahan sijoittautunut yritys, joka on muun kuin assosioituneen kolmannen maan tai muun kuin assosioituneen kolmannen maan yhteisön määräysvallassa, voi olla välineestä tuettuun toimeen osallistuva saaja ainoastaan, jos sen jäsenvaltion tai assosioituneen maan, johon yritys on sijoittautunut, hyväksymät takeet annetaan komissiolle sen kansallisten menettelyjen mukaisesti ja varmistetaan, että tällaisen yrityksen osallistuminen toimeen ei ole ristiriidassa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetujen kanssa, sellaisina kuin ne on vahvistettu YUTP:n puitteissa SEU-sopimuksen V osaston mukaisesti, tai tämän asetuksen 4 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden kanssa. Takeissa on erityisesti perusteltava, että toimen osalta on käytössä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että:

- a) saaja pystyy toteuttamaan toimen ja tuottamaan tuloksia ilman rajoituksia, jotka koskevat sen infrastruktuuria, välineitä, omaisuutta, resursseja, henkistä omaisuutta tai taitotietoa, joita toimen suorittaminen edellyttää, tai jotka heikentävät sen valmiuksia tai toimen toteuttamisen edellyttämiä standardeja;
 - b) muu kuin assosioitunut kolmas maa tai muun kuin assosioituneen kolmannen maan yhteisö ei aseta rajoituksia välineen rahoitustukea saaneiden yritysten tuottamille tuotteille;
 - c) muulla kuin assosioituneella kolmannella maalla tai muun kuin assosioituneen kolmannen maan yhteisöllä ei ole pääsyä toimeen liittyviin arkaluonteisiin tai turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, ja toimeen osallistuvilla työntekijöillä tai muilla henkilöillä on tarvittaessa jäsenvaltion tai assosioituneen maan tekemä kansallinen turvallisuus selvitys.
4. Mikäli jäsenvaltio tai assosioitunut maa, johon yritys on sijoittautunut, katsoo sen asianmukaiseksi, voidaan antaa lisätakeita.
 5. Komissio tiedottaa 22 artiklassa tarkoitettulle komitealle 3 kohdan mukaisesti tukikelpoisina pidetyistä yrityksistä.

11 artikla

Myöntämisperusteet

Kutakin ehdotusta arvioidaan yhden tai useamman seuraavan kriteerin perusteella, joilla mitataan kyseessä olevien toimien vaikutusta teollisuuden vahvistamiseen, jonka avulla pyritään edistämään Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan tehokkuutta ja yleistä kilpailukykyä merkityksellisten puolustustuotteiden osalta:

- 1) Tuotantokapasiteetin kasvu unionissa: toimen vaikutus merkityksellisten puolustustuotteiden valmistuskapasiteetin lisäämiseen, kasvattamiseen tai varaamiseen, niiden nykyaikaistamiseen tai asiaankuuluvan työvoiman uudelleen- ja täydennyskoulutukseen;
- 2) Tuotannon läpimenoajan lyhentäminen: toimen vaikutus siihen, että hankintamenettelyssä ilmaistuun kysyntään voidaan vastata oikea-aikaisesti lyhentymällä tuotannon läpimenoaikoja, myös tilauksia etusijalle asettavien mekanismien avulla;
- 3) Hankintaan ja tuotantoon liittyvien pullonkaulojen poistaminen: toimen vaikutus siihen, että hankintaan (raaka-aineet ja muut tuotantopanokset) tai tuotantoon (valmistuskyky) liittyvät pullonkaulat havaitaan ilman viivytyksiä ja poistetaan nopeasti ja pysyvästi;
- 4) Häiriönsieto rajatylittävän yhteistyön avulla: toimen vaikutus siihen, miten eri jäsenvaltioihin tai assosioituneisiin maihin sijoittautuneiden yritysten välistä rajatylittävää yhteistyötä kehitetään ja toteutetaan, erityisesti silloin, kun saajina, alihankkijoina tai muina toimitusketjuun kuuluvina yrityksinä on merkittävässä määrin pk-yrityksiä tai markkina-arvoltaan keskisuuria yrityksiä;
- 5) Hakijoiden osoitus siitä, että toimi on kytköksissä uusiin tilauksiin, jotka pohjautuvat vähintään kolmen jäsenvaltion tai assosioituneen maan suorittamaan merkityksellisten puolustustuotteiden yhteishankintaan, erityisesti jos ne tehdään EU:n puitteissa;
- 6) Toimen toteuttamissuunnitelman laatu, myös sen prosessien ja seurannan osalta.

12 artikla

Työohjelma

1. Väline toteutetaan yhdellä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 110 artiklassa tarkoitetulla työohjelmalla. Työohjelmissa esitetään tarvittaessa rahoitusta yhdistäville toimille varattu kokonaisuus.
2. Komissio hyväksyy 1 kohdassa tarkoitetun työohjelman täytäntöönpanosäädöksellä. Täytäntöönpanosäädös hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
3. Työohjelmassa vahvistetaan rahoituksen painopisteet 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kartoituksen mukaisesti ja ottaen huomioon yhteisten puolustushankintojen työryhmän työ.

III LUKU

TUNNISTAMINEN JA KARTOITUS

13 artikla

Tarpeiden määrittely sekä valmiuksien kartoitus ja seuranta

1. Komissio laatii EUH:n ja EDAn kanssa yhteisten puolustushankintojen työryhmän puitteissa tehdyn yhteistyön pohjalta kartoituksen, jota se pitää yllä, unioniin sijoittautuneista asiaankuuluvista yrityksistä, jotka toimivat merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjuissa; kartoitukseen sisältyy esimerkiksi tuotettujen puolustustuotteiden tyyppi ja eritelmät, niihin liittyvä tuotantokapasiteetti ja asema toimitusketjussa.

Tämän kartoituksen perusteella komissio seuraa tiiviissä yhteistyössä yksilöityjen yritysten kanssa jatkuvasti niiden tuotantokapasiteettia ja toimitusketjuja ja arvioi niiden yleistä kykyä vastata markkinakysynnän odotettuun kehitykseen.
2. Komissio esittää 22 artiklassa tarkoitetulle komitealle toimitusketjujen seurannan kartoituksen tai sen päivityksen tulokset sekä arvionsa yksilöityjen yritysten yleisestä kyvystä vastata markkinakysynnän odotettuun kehitykseen; komissio myös keskustelee aiheesta säännöllisesti komitean kanssa. Tässä yhteydessä komissio ottaa huomioon kansallisten puolustusmateriaalialan johtajien ja yhteisten puolustushankintojen työryhmän säännöllisten kokousten yhteydessä tehdyn työn.
3. Niiden tietojen perusteella, joita 1 kohdan mukaisesti on kerätty, ja ottaen asianmukaisesti huomioon 2 kohdan nojalla käydyn keskustelun, komissio laatii täytäntöönpanosäädöksiä käyttäen luettelon toimituksen kannalta kriittisistä puolustustuotteista ja saattaa sen säännöllisesti ajan tasalle. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Komissio hyväksyy välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä 22 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen asianmukaisesti perustelluissa erittäin kiireellisissä toimituskriisiin liittyvissä tapauksissa.
4. Komissio voi pyytää toimituksen kannalta kriittisiä puolustustuotteita toimittavilta yrityksiltä niiden sijoittautumisjäsenvaltion suostumuksella ja puolustustuotteisiin liittyen saada viiden työpäivän kuluessa yksityiskohtaiset tiedot seuraavista:

- a) merkityksellisten toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden kokonaistuotantokapasiteetti;
 - b) tällaisten tuotteiden varastojen nykyiset ja odotettavissa olevat vaihtelut;
 - c) kunkin unionissa tai muualla sijaitsevan tuotantolaitoksen odotettavissa olevaa tuotosta koskeva olemassa oleva aikataulu seuraaviksi kolmeksi kuukaudeksi;
 - d) mahdolliset lisätiedot, joilla on merkitystä sen varmistamiseksi, että toimituksen kannalta kriittisiä puolustustuotteita on saatavilla oikea-aikaisesti.
5. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimitettava komissiolle lisätietoja, joita tarvitaan tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisia turvallisuusetuja.
6. Jos jäsenvaltio aikoo hyväksyä kansallisella tasolla toimenpiteitä, jotka koskevat 3 kohdassa tarkoitettuun luetteloon sisältyvien toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden hankintaa, ostoa tai valmistusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle hyvissä ajoin, sanotun kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden tekemistä sopimuksista johtuviin kansallisiin turvallisuusetuihin ja kaupallisesti luottamuksellisten tietojen suojaan.

IV LUKU

TOIMITUSVARMUUS

14 artikla

Ensisijaisiksi luokitellut tilaukset

1. Jos vähintään kolmella jäsenvaltiolla, jotka ovat tehneet tai aikovat tehdä sopimuksen merkityksellisten puolustustuotteiden yhteishankinnasta tai jos jäsenvaltiolla, joka on hankkinut tai aikoo hankkia hankittuja puolustustuotteita siirtääkseen hankittuja puolustustuotteita Ukrainaan, on vakavia vaikeuksia joko tilauksen tekemisessä tai sopimuksen täytäntöönpanossa, koska toimituksen kannalta kriittisistä puolustustuotteista on pulaa tai niistä on suuri vaara syntyä pulaa, ja jos nämä vaikeudet voivat heikentää unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta, asianomaiset jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota vaatimaan yritystä hyväksymään tai asettamaan etusijalle 13 artiklan 3 kohdassa määritellyn toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden tilauksen, jäljempänä 'ensisijaiseksi luokiteltu tilaus'.
2. Kun komissio saa tällaisen pyynnön, komissio voi asianomaisen yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiota kuultuaan ja tämän suostumuksella ilmoittaa kyseiselle yritykselle aikeestaan antaa ensisijaiseksi luokiteltua tilausta koskeva määräys.

Aikomusta koskeva ilmoitus sisältää tiedot sen oikeusperustasta ja siinä täsmennetään tuote, spesifikaatiot ja määrät sekä aikataulu ja määräaika, jonka kuluessa toimeksianto olisi toteutettava, sekä esitetään syyt ensisijaiseksi luokitellun tilauksen käyttöön.

Aikomusta koskevan ilmoituksen jälkeen yrityksen on vastattava komissiolle viiden työpäivän kuluessa ja ilmoitettava, voiko se hyväksyä pyynnön. Jos tilanteen kiireellisyys sitä edellyttää, komissio voi tällaisen kiireellisyyden vuoksi lyhentää vastauksen antamiselle asetettua määräaikaa.

Jos yritys hylkää pyynnön, sen on toimitettava komissiolle yksityiskohtainen selvitys perusteluista, joiden perusteella suunniteltu pyyntö on hylätty.

Jos yritys hyväksyy pyynnön, tilaus katsotaan hyväksytyksi komission pyynnössä 1 kohdassa tarkoitetuin ehdoin, ja järjestely sitoo yritystä oikeudellisesti.

3. Jos ilmoituksen vastaanottanut yritys hylkää pyynnön, tilaus katsotaan hylätyksi. Ottaen asianmukaisesti huomioon yrityksen esittämät perustelut komissio voi yhteisymmärryksessä yrityksen sijoittautumisjäsenvaltion kanssa
 - a) pidättäytyä jatkamasta pyyntöä;
 - b) hyväksyä täytäntöönpanosäädöksen, jolla asianomaiset yritykset veloitetaan hyväksymään tai toteuttamaan ensisijaiseksi luokiteltu tilaus käypään ja kohtuulliseen hintaan.
4. Komissio ottaa huomioon yrityksen 2 kohdan mukaisesti esittämät vastalauseet ja ilmoittaa syyt, joiden vuoksi oli tarpeen hyväksyä täytäntöönpanosäädös 1 kohdassa kuvatut olosuhteet huomioon ottaen ja suhteellisuusperiaatteen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisten yrityksen perusoikeuksien mukaisesti.

Komissio ilmoittaa täytäntöönpanosäädöksessä ensisijaiseksi luokitellun tilauksen oikeusperustan, vahvistaa määräajan, jonka kuluessa tilaus on toteutettava, sekä vahvistaa tuotteen, eritelmät, määrän ja muut noudatettavat parametrit. Komissio ilmoittaa myös 15 artiklassa säädetyt seuraamukset veloitteen noudattamatta jättämisestä.
5. Jos yritys on hyväksynyt komission pyynnön 2 kohdan mukaisesti tai jos komissio on antanut täytäntöönpanosäädöksen 3 kohdan mukaisesti, ensisijaiseksi luokiteltu tilaus on
 - a) tehtävä käypään ja kohtuulliseen hintaan;
 - b) ensisijainen kaikkiin yksityis- tai julkisoikeudellisiin suoritevelvoitteisiin nähden.
6. Jos yritys on hyväksynyt komission 2 kohdan mukaisen pyynnön tai jos komissio on antanut 3 kohdan mukaisen täytäntöönpanosäädöksen, yritys voi pyytää komissiota tarkistamaan ensisijaiseksi luokiteltua tilausta, jos se pitää sitä asianmukaisesti perusteltuna jollakin seuraavista syistä:
 - a) yritys ei pysty toteuttamaan ensisijaiseksi luokiteltua tilausta riittämättömän tuotantovalmiuden tai tuotantokapasiteetin vuoksi, vaikka tilaukseen sovellettaisiin etuuskohtelua;
 - b) tilauksen hyväksyminen aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen ja erityisiä vaikeuksia yritykselle.

Yrityksen on toimitettava kaikki asiaankuuluvat ja perustellut tiedot, jotta komissio voi arvioida esitettyjen vastalauseiden aiheellisuuden.

Tutkittuaan yrityksen esittämät perustelut ja todisteet komissio voi asianomaista jäsenvaltiota kuultuaan muuttaa täytäntöönpanosäädöstään vapauttaakseen kyseisen yrityksen osittain tai kokonaan 2 kohdan mukaisista velvoitteistaan.

7. Tätä asetusta sovellettaessa ensisijaiseksi luokitellun tilauksen piiriin kuuluvien toimituksen kannalta kriittisten puolustustuotteiden siirtoja ei voida pitää arkaluontoisina direktiivin 2009/43/EY 4 artiklan 8 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

8. Jos unioniin sijoittautuneeseen yritykseen sovelletaan kolmannen maan toimenpidettä, joka koskee ensisijaiseksi luokiteltua tilausta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle. Tämän jälkeen komissio ilmoittaa komitealle tällaisten toimenpiteiden olemassaolosta.
9. Jos yritys hyväksyy tai on velvollinen hyväksymään ja asettamaan etusijalle 2 tai 3 kohdan mukaisesti ensisijaiseksi luokitellun tilauksen, se on suojattava kaikelta sopimusperusteiselta tai sopimussuhteen ulkopuoliselta vastuulta, joka liittyy ensisijaiseksi luokiteltujen tilausten toteuttamiseen. Vastuu suljetaan pois vain siltä osin kuin sopimusvelvoitteiden rikkominen on ollut tarpeen määrätyn etusijalle asettamisen noudattamiseksi.
10. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan ensisijaiseksi luokiteltujen tilausten toteuttamista koskevat käytännön ja toiminnalliset järjestelyt.
11. Edellä 3 ja 10 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 22 artiklan 3 kohdan mukaista tarkastelumenettelyä noudattaen. Komissio hyväksyy välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä 22 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen asianmukaisesti perustelluissa erittäin kiireellisissä toimituskriisiin liittyvissä tapauksissa.

15 artikla

Seuraamukset

1. Jos yritys tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta ei noudata 14 artiklan mukaista velvoitetta asettaa etusijalle ensisijaiseksi luokiteltuja tilauksia, komissio voi tehdä päätöksen uhkasakkojen määräämisestä, jos se katsotaan tarpeelliseksi ja oikeasuhteiseksi.
2. Määrättävä uhkasakko saa olla enintään 1,5 prosenttia edellisen tilikauden keskimääräisestä päiväliikevaihdosta kultakin työpäivältä, jona velvoitetta ei ole noudatettu, päätöksessä säädetystä päivästä alkaen.
3. Uhkasakon suuruutta vahvistettaessa on otettava huomioon rikkomisen luonne, vakavuus ja kesto sekä otettava asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaate ja tarkoituksenmukaisuusperiaate.
4. Jos yritys on täyttänyt velvoitteen, jonka tehosteeksi uhkasakko määrättiin, komissio voi määrätä uhkasakon lopullisen määrän pienemmäksi kuin se olisi alkuperäisen päätöksen perusteella.
5. Euroopan unionin tuomioistuimella on rajoittamaton toimivalta tarkistaa päätökset, joilla komissio on määrännyt sakon tai uhkasakon. Se voi kumota määrätyn sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä.
6. Aika alkaa kulua päivästä, jona rikkominen tapahtui. Jatketun tai uusitun rikkomisen osalta aika alkaa kuitenkin kulua siitä päivästä, jona rikkominen lakkaa. Kaikki toimet, joita komissio tai jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat tämän asetuksen säännösten noudattamisen varmistamiseksi, keskeyttävät vanhentumisajan. Aika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytymisestä. Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kahden vanhentumisajan pituutta vastaava määräaika on kulunut komission määräämättä uhkasakkoa. Tätä määräaikaa pidennetään ajalla, joksi vanhentumisaika keskeytyy siitä syystä, että komission päätöstä koskeva oikeudenkäynti on vireillä Euroopan unionin tuomioistuimessa.

7. Komission valtuuksiin panna täytäntöön tämän artiklan nojalla tehdyt päätökset sovelletaan viiden vuoden vanhentumisaikaa. Vanhentumisaika alkaa kulua päivästä, jona päätös on tullut lopulliseksi. Uhkasakkojen täytäntöönpanoon sovellettavan vanhentumisajan keskeyttää: a) ilmoitus päätöksestä, jolla on muutettu uhkasakon alkuperäistä määrää taikka hylätty sen muuttamista koskeva hakemus; b) komission taikka jäsenvaltion komission pyynnöstä sakon tai uhkasakon täytäntöönpanemiseksi suorittama toimi. Vanhentumisaika alkaa uudelleen kunkin keskeytyksen jälkeen. Uhkasakkojen täytäntöönpanoon sovellettava vanhentumisaika keskeytetään ajaksi: a) joksi on myönnetty maksuaikaa; b) joksi maksun täytäntöönpanoa on lykätty unionin tuomioistuimen ratkaisulla.

16 artikla

Oikeus tulla kuulluksi sakkoja ja uhkasakkoja määrättäessä

1. Ennen 15 artiklan mukaisen päätöksen tekemistä komissio antaa asianomaiselle yritykselle tilaisuuden tulla kuulluksi seuraavista aiheista: a) komission alustavat havainnot, mukaan lukien seikat, joita vastaan komissio on esittänyt väitteitä; b) toimenpiteet, jotka komissio saattaa aikoa toteuttaa tämän kohdan a alakohdan mukaisten alustavien havaintojen perusteella.
2. Yritykset voivat esittää huomautuksensa komission alustavista havainnoista määräajassa, jonka komissio vahvistaa alustavissa havainnoissaan ja jonka on oltava vähintään 14 työpäivää.
3. Komissio perustaa päätöksensä yksinomaan väitteille, joista asianomaiset yritykset ovat voineet esittää huomautuksensa.
4. Asianomaisen yrityksen puolustautumisoikeudet on täysin turvattava kaikissa mahdollisissa menettelyssä. Yrityksellä on oikeus tutustua komission asiakirja-aineistoon neuvotellun tietojen luovuttamisen ehtojen mukaisesti ottaen kuitenkin huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta. Oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon ei myönnetä luottamuksellisiin tietoihin eikä komission ja jäsenvaltioiden viranomaisten sisäisiin asiakirjoihin. Tutustumisoikeuden piiriin ei kuulu etenkin komission ja jäsenvaltioiden viranomaisten välinen kirjeenvaihto. Mikään tässä kohdassa säädetty seikka ei estä komissiota paljastamasta ja käyttämästä tietoja, jotka ovat tarpeen rikkomisen todistamiseksi.

17 artikla

Lupamenettelyn nopeuttaminen merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimittamisen varmistamiseksi

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuotantolaitosten suunnitteluun, rakentamiseen ja toimintaan, tuotantopanosten EU:n sisäisiin siirtoihin sekä lopputuotteiden hyväksymiseen ja sertifiointiin liittyvät hallinnolliset hakemukset käsitellään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Tätä varten kaikkien asianomaisten kansallisten viranomaisten on varmistettava, että nämä hakemukset käsitellään niin nopeasti kuin se on oikeudellisesti mahdollista.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava suunnittelu- ja lupamenettelyssä, että merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon tarkoitettujen laitosten ja

laitteistojen rakentaminen ja käyttö asetetaan etusijalle, kun oikeudellisia etuja tasapainotetaan yksittäisessä tapauksessa.

18 artikla

Merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannon jatkuvuus

1. Jäsenvaltiot voivat päättää käyttää tai kannustaa merkityksellisten puolustustuotteiden alalla toimivia yrityksiä käyttämään direktiivin 2003/88/EY 17 artiklan 3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia salliakseen työvuorojen venyttämisen ja helpottaakseen näin merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannon jatkuvuutta, jos ne katsovat sen tarpeelliseksi tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Tätä varten ja jos edellytyksenä on ennakkoluvan saaminen, kaikkien asianomaisten kansallisten viranomaisten on varmistettava, että merkityksellisten puolustustuotteiden alalla toimivien yritysten hakemukset tällaisten poikkeusten soveltamisesta käsitellään niin nopeasti kuin oikeudellisesti on mahdollista.

19 artikla

Yhteisten hankintojen helpottaminen nykyisen ammustoimituksia koskevan kriisin aikana

1. Jos vähintään kolme jäsenvaltiota tekee sopimuksen merkityksellisten puolustustuotteiden yhteishankinnasta ja jos Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa johtuva äärimmäinen kiireellisyys estää jonkin direktiivissä 2009/81/EY säädetyn menettelyn käyttämisen puitesopimuksen tekemiseksi, voidaan soveltaa seuraavia sääntöjä.
2. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2009/81/EY 29 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, hankintaviranomainen voi muuttaa olemassa olevaa puitejärjestelyä, joka on tehty jonkin direktiivin 2009/81/EY 21 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti, jotta sen säännöksiä voidaan soveltaa hankintaviranomaisiin/yksiköihin, jotka eivät alun perin ole puitejärjestelyn osapuolia.
3. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2009/81/EY 29 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään, hankintaviranomainen voi tehdä huomattavia muutoksia voimassa olevassa puitejärjestelyssä vahvistettuihin määriin, jos se on ehdottoman välttämätöntä 2 kohdan soveltamiseksi. Jos voimassa olevassa puitejärjestelyssä vahvistettuja määriä muutetaan huomattavasti tämän kohdan mukaisesti, hankintaviranomainen antaa *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistavalla erillisellä ilmoituksella kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät puitejärjestelyssä alun perin vahvistetut edellytykset, mahdollisuuden liittyä puitejärjestelyyn.
4. Syrjimättömyyden periaatetta sovelletaan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin puitejärjestelyihin, kun kyse on lisätyistä määristä, ja erityisesti 1 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten välillä.
5. Hankintaviranomaisten, jotka ovat muuttaneet hankintasopimusta tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* asiaa koskeva ilmoitus. Mainittu ilmoitus on julkaistava direktiivin 2009/81/EY 32 artiklan mukaisesti.
6. Hankintaviranomaiset/yksiköt eivät saa käyttää tätä artiklaa väärin eivätkä siten, että estetään, rajoitetaan tai vääristetään kilpailua.

7. Tässä artiklassa tarkoitettuja muutoksia puitejärjestelyihin ei saa tehdä 30 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen.

20 artikla

Puolustukseen liittyvien tuotteiden EU:n sisäisten siirtojen helpottaminen

1. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2009/43/EY 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, seuraavien puolustukseen liittyvien tuotteiden siirto jäsenvaltioiden välillä ei edellytä ennakkolupaa:
 - a) direktiivin 2009/43/EY liitteen kolmannessa luokassa (EU:n puolustustarvikeluettelon kolmas luokka – ML3) luetellut ampumatarvikkeet ja syyttimen asetuslaitteet sekä niihin erityisesti suunnitellut komponentit;
 - b) direktiivin 2009/43/EY liitteen neljännessä luokassa (EU:n puolustustarvikeluettelon neljäs luokka – ML4) luetellut ohjukset ja niihin liittyvät varusteet ja lisälaitteet sekä niihin erityisesti suunnitellut komponentit.
2. Kaikki 1 kohdassa säädetyn poikkeuksen mukaiset siirrot on annettava tiedoksi alkuperäjäsenvaltiolle.
3. Tämä artikla ei vaikuta 1 kohdassa tarkoitettujen puolustukseen liittyvien tuotteiden vientipolitiikkaa koskevaan jäsenvaltioiden harkintavaltaan.

V LUKU

RAHOITUKSEN SAATAVUUTEEN SOVELLETTAVAT ERITYISSÄÄNNÖKSET

21 artikla

Kasvurahasto (Ramp-up Fund)

1. On mahdollista perustaa rahoitusta yhdistävä väline, jota kutsutaan 'kasvurahastoksi', ja jonka tarkoituksena on ehdottaa velkaratkaisuja valmistuskapasiteetin lisäämiseen tarvittavien investointien houkuttelemiseksi ja nopeuttamiseksi sekä niiden riskien vähentämiseksi.
2. Kasvurahaston erityistavoitteet ovat seuraavat:
 - a) unionin talousarviomenojen vipuvaikutuksen parantaminen ja suurempien kerrannaisvaikutusten saavuttaminen yksityisen sektorin rahoituksen houkuttelemiseksi;
 - b) tuen antaminen yrityksille, joilla on vaikeuksia saada rahoitusta, ja unionin puolustusteollisuuden häiriönsietokyvyn parantaminen;
 - c) investointien nopeuttaminen merkityksellisten puolustustuotteiden valmistamisen alalla ja rahoituksen hankkiminen sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta samalla kun parannetaan toimitusvarmuutta koko unionin puolustusteollisuuden arvoketjussa;
 - d) rahoituksen saannin parantaminen investointeihin, jotka liittyvät 8 artiklan 3 kohdan a–e alakohdassa kuvattuihin toimiin.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

22 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Euroopan puolustusvirastoa pyydetään esittämään näkemyksiään ja tarjoamaan asiantuntemustaan komitealle tarkkailijana. Myös Euroopan ulkosuhdehallinto kutsutaan avustamaan komitean kokouksiin.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

23 artikla

Tietoturva

1. Komissio suojaa tämän asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä vastaanotetut turvallisuusluokitellut tiedot komission päätöksessä (EU, Euratom) 2015/444²¹ vahvistettujen turvallisuussääntöjen mukaisesti.
2. Komissio hyödyntää jo olemassa olevia suojattuja tietojenvaihtojärjestelmiä tai perustaa uuden helpottaakseen arkaluonteisten ja turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa komission, korkean edustajan, Euroopan puolustusviraston ja jäsenvaltioiden välillä sekä tarvittaessa niiden oikeussubjektien kanssa, joihin sovelletaan tässä asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä. Kyseisessä järjestelmässä otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansalliset turvallisuussäännöt.

24 artikla

Tietojen luottamuksellisuus ja käsittely

1. Tätä asetusta sovellettaessa saatuja tietoja saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, jota varten ne on pyydetty.
2. Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat, että tämän asetuksen soveltamiseksi hankitut ja tuotetut liikesalaisuudet ja muut arkaluonteiset ja turvallisuusluokitellut tiedot, mukaan lukien suositukset ja toteutettavat toimenpiteet, suojataan unionin ja asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
3. Jäsenvaltio ja komissio varmistavat, ettei tämän asetuksen mukaisesti annettujen tai vaihdettujen turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokkaa alenneta tai poisteta ilman tietojen luovuttajan kirjallista ennakkosuostumusta.
4. Komissio ei saa jakaa tietoja tavalla, joka voi johtaa yksittäisen toimijan tunnistamiseen, jos tietojen jakaminen aiheuttaa kyseiselle toimijalle potentiaalista kaupallista tai mainehaittaa tai paljastaa liikesalaisuuksia.

²¹ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/444, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista säännöistä (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 53).

25 artikla

Henkilötietojen suoja

1. Tämä asetus ei vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679²² ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY²³ mukaisiin jäsenvaltioiden velvoitteisiin, jotka liittyvät henkilötietojen käsittelyyn, eikä komission ja tarvittaessa muiden unionin toimielinten ja elinten velvoitteisiin, jotka liittyvät henkilötietojen käsittelyyn Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725²⁴ nojalla, niiden täyttyessä velvoitteitaan.
2. Henkilötietoja ei saa käsitellä tai luovuttaa, paitsi jos se on ehdottoman välttämätöntä tämän asetuksen soveltamisen kannalta. Tällöin sovelletaan tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2016/679 ja asetuksen (EU) 2018/1725 edellytyksiä.
3. Jos henkilötietojen käsittely ei ole ehdottoman välttämätöntä tässä asetuksessa säädettyjen mekanismien soveltamiseksi, henkilötiedot on anonymisoitava siten, että rekisteröityä ei voida tunnistaa.

26 artikla

Auditoinnit

Henkilöiden tai yhteisöjen, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten, elinten tai laitosten valtuuttamat henkilöt ja yhteisöt, tekemät unionin rahoitusosuuden käyttöä koskevat tarkastukset muodostavat yleisen varmuuden perustan varainhoitoasetuksen 127 artiklan mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuimien tarkastaa unionin kaikkia tuloja ja menoja koskevat tilit SEUT 287 artiklan mukaisesti.

27 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos assosioitunut maa osallistuu välineeseen Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen perusteella, assosioituneen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

28 artikla

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojaa-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.
2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat välinettä, välineen nojalla toteutettuja toimia ja saatuja tuloksia.
3. Rahastolle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 4 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.
4. Rahastolle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla voidaan tukea myös tulosten levittämistä koskevien toimien, kohdennettujen tapahtumien ja tietoisuutta lisäävien toimien järjestämistä, erityisesti sellaisten, joiden tarkoituksena on avata toimitusketjuja pk-yritysten rajatylittävän osallistumisen edistämiseksi.

29 artikla

Arviointi

1. Komissio laatii viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024 kertomuksen, jossa arvioidaan tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja niiden tuloksia sekä mahdollisuutta laajentaa niiden soveltamista ja säätää niiden rahoituksesta erityisesti turvallisuustilanteen kehityksen osalta. Arviointikertomus perustuu jäsenvaltioiden ja keskeisten sidosryhmien kuulemiseen, ja se toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
2. Komissio voi arviointikertomuksen huomioon ottaen tehdä ehdotuksia tämän asetuksen asianmukaisiksi muutoksiksi, erityisesti jatkaakseen merkityksellisten puolustustuotteiden toimituksiin edelleen liittyvien riskien käsittelyä.

30 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 2025. Tämä ei estä jatkamasta tai muuttamasta tämän asetuksen nojalla käynnistettyjä toimia, kaikkia Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi tarvittavia toimia eikä komissiolle siirrettyä toimivaltaa määrätä seuraamuksia 15 artiklan mukaisesti.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

1.2. Toimintalohko(t)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

1.4.4. Tulosindikaattorit

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehysten otsakkeet ja menupuolen budjettikohdat

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

3.2.3.1. Henkilöressurssien arvioitu tarve

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevan säädöksen laatimisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Unionin puolustusteollisuuspolitiikka

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

uuteen toimeen

uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen²⁵

käynnissä olevan toimen jatkamiseen

yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Säädöksessä säädetään toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on vahvistaa kiireellisesti Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) reagointikykyä ja kykyä varmistaa maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten, jäljempänä 'merkitykselliset puolustustuotteet', oikea-aikainen saatavuus ja toimitus erityisesti seuraavin keinoin:

- Välineellä, jolla tuetaan taloudellisesti puolustusalan yrityksiä, jotka tuottavat merkityksellisiä puolustustuotteita arvoketjun kaikissa vaiheissa.

- Merkityksellisten puolustustuotteiden, niiden komponenttien ja kriittisten tuotantopanosten kartoituksella ja jatkuvalla seurannalla, jotta toimituksen kannalta kriittiset puolustustuotteet tunnistettaisiin.

- Mekanismeilla, periaatteilla ja väliaikaisilla säännöillä, joilla edistetään merkityksellisten puolustustuotteiden saatavuutta jäsenvaltioille.

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Ei sovelleta

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Odotettavissa olevat tulokset: Välineellä edesautetaan Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) vahvistamista, edistetään sen mukautumista käynnissä oleviin markkinoiden rakenteellisiin muutoksiin ja edistetään siten maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten (merkityksellisten puolustustuotteiden) oikea-aikaista saatavuutta ja toimituksia.

²⁵

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

Unionissa on maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten tuotantokapasiteettia. Tuotantokapasiteetit on kuitenkin mitoitettu rauhan ajan vaatimattomamman kysynnän mukaan siten, että varastot ovat minimaalisia ja toimittajat ovat hajautuneet maailmanlaajuisesti kustannusten vähentämiseksi, mikä altistaa unionin puolustussektorin riippuvuuksille. Näin ollen nykyinen tuotantokapasiteetti ja olemassa olevat toimitus- ja arvoketjut eivät mahdollista puolustustuotteiden varmaa ja oikea-aikaista toimittamista, jotta voitaisiin vastata jäsenvaltioiden omiin turvallisuustarpeisiin ja Ukrainan tarpeiden jatkuvaan tukemiseen. EU:n rahoitusosuudella olisi edistettävä useiden sellaisten toimien käynnistämistä, jotka on toteutettava kiireellisesti, jotta voidaan varmistaa merkityksellisten puolustustuotteiden oikea-aikainen saatavuus ja toimitus jäsenvaltioille. Eurooppalainen tuotanto on jo lähellä maksimikapasiteettiaan jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden tilausten vuoksi, mikä johtaa hintojen nousuun. Sen vuoksi tarvitaan 173 artiklan 3 kohdan mukaisia EU:n teollisuuspolitiikan lisätoimenpiteitä, jotta voidaan tukea EU:n teollisuutta tuotannon lisäämisessä, tuotannon läpimenoajan lyhentämisessä ja mahdollisten puolustustuotteiden toimituksia ja tuotantoa viivästyttävien tai vaikeuttavien pullonkaulojen poistamisessa.

Odotettavissa olevat vaikutukset:

Unionin 500 miljoonan euron rahoitusosuus antaisi merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantoon osallistuville talouden toimijoille riittävän kannustimen ryhtyä toimenpiteisiin tuotantokapasiteettinsa kasvattamiseksi ja/tai investointien helpottamiseksi toimitusketjun kaikissa vaiheissa. Se auttaa lyhentämään merkityksellisten puolustustuotteiden tuotannon läpimenoaikaa ja helpottaa investointeja, jotta teollisuus voi tuottaa enemmän ja nopeammin. Se tukee myös teollista yhteistyötä ja raaka-aineiden hankinnan koordinoitua.

Näin ollen väline edistää näiden tuotteiden tuotannossa mukana olevan eurooppalaisen puolustusteollisuuden kilpailukykyä. Odotettavissa on, että keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä lisäinvestoinnit EDTIBiin tuovat etuja työpaikkojen syntymisen, osaamisen kehittymisen ja toimitusvarmuuden parantumisen muodossa.

1.4.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Välineen toteuttamisajanjakson lyhyen keston vuoksi sen tulokset ja vaikutukset arvioidaan jälkikäteen ohjelman loputtua.

Komissio varmistaa, että ohjelman toteutuksesta vastaava yhteisö ottaa käyttöön ohjelman toteutuksen seurantaan tarvittavat indikaattorit. Näitä ovat muun muassa

- merkityksellisten puolustustuotteiden tuotantokapasiteetin lisääminen EU:ssa
- tuotannon läpimenoajan lyhentäminen
- niiden talouden toimijoiden lukumäärä, joiden rahoituksen saantia on helpotettu
- toiseen jäsenvaltioon tai assosioituneeseen maahan sijoittautuneen yrityksen kanssa tehtävien uusien rajatylittävien yhteistyöhankkeiden lukumäärä

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusajataulu

Asetus pannaan täytäntöön käyttäen suoraa hallinnointia. Komission on otettava palvelukseensa pätevyydeltään sopivia asiantuntijoita, jotta täytäntöönpanoa voidaan valvoa tehokkaasti.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Kuten puolustusalan investointivajeiden analyysistä ja siihen perustuvista jatkotoimista annetussa yhteisessä tiedonannossa (JOIN/2022/24 final) korostetaan, vuosikymmeniä kestäneet ali-investoinnit aiheuttavat vajeita EU:n jäsenvaltioiden asevoimien käytettävissä oleviin puolustusvoimavaroihin ja teollisuuden vajeita unionin alueella. Kysynnän pirstaloituminen aiheutti myös kansallisen teollisuuden siiloutumisen, ja vastaavasti samankaltaisia puolustusjärjestelmiä on paljon, mutta ne eivät useinkaan ole keskenään yhteen toimivia. Puolustustarvikemarkkinoiden nykyistä tilannetta leimaa kohonnut turvallisuusuhka, ja jäsenvaltiot kasvattavat nopeasti puolustusmäärärahojaan ja valmistautuvat hankkimaan samankaltaista kalustoa. Maasta maahan -ammusten ja tykistöammusten sekä ohjusten kysyntä on tämän vuoksi niin suurta, että se ylittää tällaisten tuotteiden EDTIB-tuotantokapasiteetin, joka on tällä hetkellä mitoitettu rauhan aikaa varten. Tässä yhteydessä tarvitaan merkittäviä investointeja, joihin puolustusalan yritykset, jotka eivät yleensä tee merkittäviä omarahoitteisia teollisuusinvestointeja, tarvitsevat riskien vähentämistä sekä sääntelytukea olemassa olevien pullonkaulojen, jotka liittyvät esimerkiksi ammattitaitoisen henkilöstön ja raaka-aineiden saatavuuteen, poistamiseksi. Unionin toimet, joilla vähennetään teollisuusinvestointien riskejä avustuksien avulla, mahdollistavat nopeamman mukautumisen käynnissä olevaan markkinoiden rakenteelliseen muutokseen. Ehdotetuilla toimenpiteillä edistetään myös EDTIBin häiriönsietokykyä rajatylittävien teollisuuskumppanuuksien ja asiaankuuluvien yritysten yhteistyön avulla alan yhteisissä ponnisteluissa välttää toimitusketjujen pirstaloitumisen paheneminen.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Ei sovelleta

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehysten kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Välineellä täydennetään suunniteltuja EU:n välineitä, kuten Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskevaa välinettä ja nykyisiä EU:n ohjelmia, kuten Euroopan puolustusrahastoa, sekä EU:n puolustusaloitteita, kuten pysyvää rakenteellista yhteistyötä (PRY) tai turvallisuutta ja puolustusta koskevaa strategista kompassia. Sillä luodaan myös synergioita muiden EU:n ohjelmien kanssa.

1.5.5. *Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen*

Ei sovelleta

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

kesto on rajattu

- alkaa vuonna 2023 ja päättyy 30.6.2025
- maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia 2023–2024 ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia 2023–2028.

kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat²⁶

Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
- toimeenpanovirastoja

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
- kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
- Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
- varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
- julkisoikeudellisille yhteisöille
- sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

Huomautukset

²⁶ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Väline pannaan täytäntöön käyttäen suoraan hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti, ja kun on kyse 21 artiklassa tarkoitetun kasvurahaston hallinnoinnista, täytäntöönpanossa voidaan käyttää välillistä hallinnointia asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 61 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.

HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Välineen 29 artiklan mukaisesti komissio laatii välineestä arviointikertomuksen viimeistään 30. kesäkuuta 2024 ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan välineen nojalla toteutettujen toimien vaikutusta ja vaikuttavuutta. Tätä varten komissio ottaa käyttöön tarvittavat seurantajärjestelyt varmistaakseen, että asiaan liittyvät tiedot kerätään sujuvasti ja luotettavasti.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutumekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Välineen täytäntöönpanon kokonaisvastuu on komissiolla. Komissio aikoo erityisesti panna välineen täytäntöön suoran hallinnoinnin kautta (lukuun ottamatta kasvurahastoa, joka voitaisiin panna täytäntöön välillisen hallinnoinnin kautta). Suoran hallinnoinnin käyttö selkiyttää vastuualueita (tulojen ja menojen hyväksyjien toteuttama täytäntöönpano), lyhentää toteutusketjua (lyhentämällä avustuksen myöntämisaikoja ja maksuaikoja), estää eturistiriidat ja vähentää täytäntöönpanokustannuksia (ei hallinnointipalkkioita välineen toteuttamisesta vastaavalle yhteisölle).

Komission olisi määriteltävä rahoituksen painopisteet ja edellytykset laatimalla yhden monivuotisen työohjelman. Painopisteiden määrittelyä olisi tuettava yhteisten puolustushankintojen työryhmän tekemällä työllä. Olisi perustettava jäsenvaltioiden ohjelmakomitea, johon Euroopan puolustusvirasto kutsuttaisiin tarjoamaan näkemyksiään ja asiantuntemustaan komitealle tarkkailijana, ja Euroopan ulkosuhdehallinto, mukaan lukien EU:n sotilasesikunta, kutsuttaisiin avustamaan komiteaa. Komissio hyväksyy monivuotisen työohjelman komitean annettua lausuntonsa tarkastelumenettelyssä.

Välineestä myönnetään rahoitusta avustuksina, jotka kattavat enintään 100 prosenttia toimen kustannuksista, sekä lainoina. Komissio voi käyttää avustuksissaan yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja (esim. kertakorvauksia) vähentääkseen avustuksen saajien hallinnollista taakkaa ja kohdistaa ponnistelut toimista saataviin tuloksiin.

Maksujärjestelmää laadittaessa otetaan huomioon avustuksen saajan ehdotus (jotta avustuksen saaja voi välttää kassaongelmat) ja varmistetaan samalla unionin talousarvion suojaaminen. Komissio voi, avustuksen myöntävänä viranomaisena, jos toimia ei toteuteta tai ne toteutetaan puutteellisesti tai niiden toteutus viivästyy, alentaa rahoitusosuuttaan tai keskeyttää tai lopettaa rahoituksen myöntämisen.

Ohjelman valvontastrategia, mukaan lukien ennako- ja jälkitarkastukset, perustuu Euroopan puolustusrahastosta ja sitä edeltäneistä ohjelmista, Euroopan puolustusteollisesta kehittämisohjelmasta ja puolustusalan tutkimusta koskevasta unionin valmistelutoimesta, saatuihin kokemuksiin.

2.2.2. *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Välineellä on tarkoitus tukea tuotantokapasiteetin kasvattamista.

Riskejä ovat talousarvion riittämätön määrä suhteessa todellisiin tarpeisiin, tuotannon pullonkaulojen tunnistamisen vaikeus ja unionin asevoimien tarpeiden kiireellisyys tuotantoprosesseihin verrattuna. Koska väline täydentää muita neuvoston hyväksymiä aloitteita EU:n asevoimien ja Ukrainan tukemiseksi, on jäsenvaltioiden välinen kysynnän koordinointi sen ennakkoehto.

Näiden syiden johdosta komissio toteuttaisi välineen suoran hallinnoinnin avulla ja tukeutuisi tässä Euroopan puolustusrahaston täytäntöönpanosta saatuun asiantuntemukseen, jonka perusteella valmistellaan ja hyväksytään vain yksi monivuotinen työohjelma, mikä lyhentää avustusten myöntämiseen kuluvaa aikaa.

2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Ohjelman talousarvio toteutetaan suoralla hallinnoinnilla. Komission avustusten hallinnoinnista saaman kokemuksen perusteella komission suorittaman välineen valvonnan kokonaiskustannukset ovat alle yhden prosentin hallinnoitavista varoista.

Virhetaso tai virhetasot pyritään pitämään 2 %:n kynnyksarvon alapuolella. Komissio katsoo, että ohjelman toteuttaminen suoralla hallinnoinnilla käyttäen riittävää määrää koulutettua henkilöstöä (kokenut, mahdollisesti jäsenvaltioiden puolustusministeriöistä palvelukseen otettu henkilöstö), jotka toimivat valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien alaisuudessa, soveltavat selkeitä sääntöjä ja käyttävät asianmukaisia tuotoksiin perustuvia välineitä, pitää virhetason 2 %:n olennaisuusrajan alapuolella.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suoja-toimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) on toimivaltainen tekemään tästä aloitteesta tuettuja toimia koskevia tarkastuksia. Tämän asetuksen johdosta tehdyissä sopimuksissa, kansainvälisten järjestöjen kanssa tehdyt sopimukset mukaan luettuina, on sovittava komission tai komission valtuuttaman edustajan suorittamasta ohjauksesta ja rahoitusvalvonnasta sekä tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) tai OLAFin tarvittaessa paikan päällä suorittamista tarkastuksista. Komission virkamiehet, joista on tehty vaadittava turvallisuusselvitys, voivat myös tehdä tarkastuskäyntejä paikan päällä.

EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ²⁷	EFTA-mailta ²⁸	Ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokkailta ²⁹	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot
		JM/EI-JM	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM	EFTA-mailta	Ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokkailta	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot
5	13.0105	EI-JM	KYLLÄ	EI	EI	EI
5	13.0602	Jaks.	KYLLÄ	EI	EI	EI

²⁷ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

²⁸ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

²⁹ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevan säädöksen rahoituslähteet ja arvioidut rahoitusvaikutukset

3.2.1. Ampumatarvikkeiden tuotantoa tukevan säädöksen määrärahojen rahoituslähteet

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
EDIRPA	157,000	83,000				240,000
EDF — Voimavarat		174,000				174,000
EDF — Tutkimus		86,000				86,000
Yhteensä	157,000	343,000				500,000

Jos talousarviossa ilmenee odottamatta liikkumavaraa vuosiksi 2023 ja 2024, komissio ehdottaa, että budjettivallan käyttäjä kohdentaa sitä Euroopan puolustusrahastolle enintään 100 miljoonaa euroa.

3.2.2. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehysten otsake	5	Turvallisuus ja puolustus – klusteri 13, puolustus
---	---	--

			2023	2024	2025	2026	2027	Vuoden 2027 jälkeen	YHTEENSÄ
Toimintamäärärahat									
13.0602 vahvistamisväline	Puolustusteollisuuden	Sitoumukset	(1)	156,000	343,000				500,000
		Maksut	(2)		78,500	171,500	54,950	120,050	75,000

Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ³⁰									
13.0105 Puolustusteollisuuden vahvistamisvälineen tukimenot	Sitoumukset = maksut	(3)	1,000	p.m.					
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= ¹⁺ ₃	157,000	343,000					500,000
	Maksut	= ²⁺ ₃	1,000	78,500	171,500	54,950	120,050	74,000	500,000

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	7	”Hallintomenot”
---	----------	-----------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2023	2024	2025	2026	2027	Vuoden 2027 jälkeen	YHTEENSÄ
Henkilöresurssit		1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Muut hallintomenot		0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435

³⁰

Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

		2023	2024	2025	2026	2027	Vuoden 2027 jälkeen	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehyn OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	158,787	345,788	2,567	2,225	2,215	1,853	513,435
	Maksut	2,787	81,288	174,067	57,175	122,265	75,853	513,435

3.2.3. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2023	2024	2025	2026	2027	Vuoden 2027 jälkeen	YHTEEN- SÄ
--	------	------	------	------	------	---------------------------	---------------

Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKE 7							
Henkilöresurssit	1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Muut hallintomenot	0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKE 7, välisumma	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435

Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 7 sisältyvät ³¹							
Henkilöresurssit							
Muut hallintomenot							
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 7 sisältyvät, välisumma							

YHTEENSÄ	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahararve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimeen hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

³¹ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	2023	2024	2025	2026	2027	Vuoden 2027 jälkeen
O Henkilöstötaulukoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)						
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	8	13	13	11	11	10
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)						
O Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)³²						
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	2	3	3	3	3	1
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)						
XX 01 xx yy zz ³³	– päätoimipaikassa					
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa					
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)						
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)						
Muu budjettikohta (mikä?)						
YHTEENSÄ	10	16	16	14	14	11

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahararve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puiteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Välineen perustamiseen vuonna 2023 ja ensimmäisten toimien käynnistämiseen, mukaan lukien merkityksellisten puolustustuotteiden toimitusketjujen taloudellisten toimijoiden kartoitus ja työohjelman valmistelu, tarvitaan 8 kokoaikaista työntekijää (8 AD) ja toimia toteuttamaan 13 kokoaikaista työntekijää (10 AD ja 3 AST). Määrää vähennetään asteittain vuonna 2028 kymmeneen työntekijään (8 AD ja 2 AST), joiden tehtävänä on varmistaa hankkeiden toteuttamisen operatiivinen, taloudellinen ja oikeudellinen seuranta (mukaan lukien päättäminen).
Ulkopuolinen henkilöstö	2 kokoaikaista työntekijää (2 SNE) toimien käynnistämiseen, mikä

³² Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

³³ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

	korotetaan kolmeen (1 AC ja 2 SNE) ja vuonna 2028 vähennetään yhteen työntekijään (1 AC), jonka tehtävänä on varmistaa hankkeiden toteuttamisen operatiivinen, taloudellinen ja oikeudellinen seuranta (mukaan lukien päättäminen).
--	---

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

Ehdotus/aloite

- voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehityksen kyseisen otsakkeen sisällä.

EDF:n ja EDIRPAN määrärahojen uudelleenkohdentaminen, molemmat otsakkeessa 5. Lisätietoja asianomaisista budjettikohdista ja vuotuisista uudelleenkohdannuksista kohdassa 3.2.1.

- edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä.
- edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotus/aloite

- rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja
- rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N ³⁴	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

³⁴ Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. ”N” korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - vaikutukset omiin varoihin
 - vaikutukset muihin tuloihin
 - tulot on kohdennettu menupuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ³⁵						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menupuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

³⁵ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.